

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Tragedija v Ruandi izziv za našo vest

Priznam, da sem nemočen; takega se čutim vedno, ko vidim velike krivice, take krivice, kot se sedaj dogajajo vsem revnim in domala od vseh zapuščenim v Ruandi. Vsi vemo za vojno, ki divja že dalj časa v tej afriški državi, za katero niti točno ne vemo, kje je, če prej ne pogledamo na zemljevid.

V tej deželi sedaj seje smrt še kolera; zadnji podatki govorijo o treh tisočih mrtvih ljudi na dan.

Televizija nam kaže grozljive posnetke iz begunskih taborišč, kjer ljudje umirajo za epidemijo kolere in za pomanjkanjem hrane, nekateri celo za pomanjkanjem vode.

Nemočnega se čutim, ker res ne vem, kako bi lahko pomagal. Morda mi je še najbližji papež Janez Pavel II., ki je bil med prvimi, ki so o vojni govorili. In spominjam se ga, kako je po operaciji kolka spet shodil in začel govoriti s svojega znamenitega okna proti kruti vojni v Ruandi. Od vseh je zahteval, naj se zavzamejo pri svojih državnih voditeljih in naj od njih zahtevajo nemočnega reševanja. Isto je ta človek in obenem sveti oče zahteval za rešitev krize in nesmiselne vojne v Bosni.

Rezultati so povsod vidni. Se pravi, da jih skorajda ni, ker se naš zahodni svet zares ne zmeni za uboge reveže, ki umirajo daleč od nas, kot tudi za uboge ljudi v bližnji Bosni ne.

Zares se počutim nemočnega.

Pred kratkim mi je sosed, ki veliko potuje - po poklicu je steward - dejal, da nerad hodi v Afriko in v revne države, ker ga moti velika revščina. Rekel je, da je zanj prava frustracija, ko mora iz bogatega hotela na ulico, kjer je povsod pravo mravljišče revežev. Vprašal sem ga, če ga včasih ni sram, ko se srečuje s temi reveži. Samo glavno je sklonil in rekel, da o tem noče misliti. Približno tako se obnaša tudi naša družba, skorajda nojevsko potiska glavo v pesek. Pa vendar bi se vsakdo, ki vidi te pokole, to revščino, moral izprašati vest. Notranji glas ti takoj pove, da ne ravnaš pravilno, če nočeš niti vedeti za te stvari; kaj šele, da bi skušal pomagati. Še nekaj se sprašujem. Kako je možno, da je Evropa, naša Evropa, ki ima svoje temelje tudi na krščanskih vrednotah, lahko tako brezbrizna do vsega potrebnih ljudi, do umirajočih, ki s svojim trpljenjem spominjajo na trpljenje Kristusa na križu? Nočem biti patetičen, ker ti ubogi ljudje ne potrebujejo ne patetike in še manj retoričnih besed. Potrebujejo našo pomoč. Saj vem, da se včasih ne da neposredno pomagati, pa vendar obstajajo organizacije, ki skušajo nuditi tem ljudem vsaj malo pomoči.

In mislim, da res ni patetično, če vsi skupaj rečemo, da smo pred temi grozodejstvi modernega sveta brez moči. Karitas, Zdravniki brez meja, naši katoliški misijonarji: samo nekaj ljudi iz naše srede skuša pomagati. Ni odveč, če so nam včasih za zgled. Kot nam je lahko v zgled papež, ki ob vsaki priliki skuša svetu dopovedati staro resnico: za enega bogatega jih mora biti veliko revnih.

Jurij Paljk

Kako so delili pomoč Slovincem čez mejo

Na desetine milijard lir je komunistična Slovenija preko številnih podjetij in bank pošiljala v zamejstvo, tako na Koroško kot v Gorico, Trst in Benečijo, ter z njimi krepila svoje ljudi in organizacije, ki so imeli nalogo, da nadzorujejo zamejski prostor in ga branijo pred širjenjem idej in pobud, ki bi mogle biti kakorkoli nevarne režimu v Sloveniji. Za-

to so naši domači idejni tekmeči tekali v Ljubljano in govorili o vsem, kar se je delalo v takomenovanem demokratičnem taboru kot o Sloveniji nevarni dejavnosti. Tako so večali svojo ceno in dobivali nadaljnja sredstva, hkrati pa tudi krepili nadzorstvo nad vsemi, ki bi jim lahko bili konkurenti vsaj na poslovni, če že ne na ideološki ravni. Nad temi sred-

5. - 6. septembra 394 - 1600 let priložnosti in spremembe Bitka ad fluvium Frigidum (pri Ajdovščini) - pomemben mejnik v zgodovini rimskega cesarstva

Velika bitka v Zgornji Vipavski dolini

V Ajdovščini in drugod po Zgornji Vipavski dolini so se pričeli prvi strokovni sestanki in predavanja o bližnji 1600-letnici velike bitke med vojskama rimskega cesarja Teodozija in proticesarja Evgenija, ki je potekala 5. in 6. septembra leta 394. To je bil zgodovinski spopad za prevlado v rimskem imperiju. Poudariti pa je treba, da tedanji dogodki niso del slovenske narodne zgodovine, saj je bitka potekala kakih 200 let pred prihodom Slovanov v Istro in Vipavsko dolino. Toda omenjeni spopad je bil edini dogodek, ki se je doslej odvijal na slovenskih tleh in je bil svetovno zgodovinskega pomena.

Ob jubileju bodo potekale mnoge prireditve, med katerimi bo zlasti pomemben mednarodni simpozij v dvorcu Zemono pri Vipavi v dneh od 4. do 10. septembra. Sodelovalo bo nad 40 znanstvenikov in drugih strokovnjakov iz Slovenije in iz raznih tujih držav, ki bodo obravnavali najrazličnejše vidike tako imenovane bitke pri Frigidu. Gre za mrzlo reko, ki bi lahko bila reka Vipava ali pa hudournik Hubelj. Ob tem poudarjamo, da točen kraj zgodovinskega spopada ni znan, čeprav je o lokaciji veliko domnev, ugibanj in zatrjevanj.

Prva se je v spominsko slavnost velikega dogodka, ki že odmeva v

Sloveniji in tudi na tujem, vključila Cerkev. Po nekaj predavanjih v prejšnjih tednih, je za nedeljo, 28. avgusta, organizirano romanje slovenske mladine k cerkvi v Log pri Vipavi. Za udeležence bo tam predavanje z zgodovinsko tematiko. V nedeljo, 4. septembra, pa bo v omenjeni cerkvi slovesna maša ob obletnici bitke; slovesno somaševanje bo vodil koprski škof g. Metod Piriš. Po zgodovinski legendi začetki omenjene romarske cerkve v Logu pri Vipavi segajo prav v čas bitke pred 1600 leti, zaradi česar bo v eni od stranskih kapel v spomin na spopad med vojskama rimskega cesarja Teodozija in proticesarja Evgenija poslikana freska z versko tematiko. V Vrhpolju, kjer naj bi domnevno potekala bitka, načrtujejo postavitev vitražnih oken v župnijski cerkvi z versko tematiko. Eden od motivov bo tudi bitka pri Frigidu.

Vsakoletno tradicionalno srečanje katoliških izobražencev Slovenije bo letos v župnijski dvorani v Vipavi, pri čemer se bodo katoliški izobraženci udeležili tudi slovesne maše v Logu pri Vipavi. Študijski del srečanja — slednje bo potekalo 4. septembra — bo posvečen bitki pri Frigidu oziroma pri Mrzli reki. Slovenski katoliški izobraženci bodo preučili predvsem vpliv, ki ga je bit-

ka imela na kasnejša zgodovinska dogajanja. Ajdovski župnik g. Ivan Albrecht, ki v prireditvenem odboru zastopa koprškega škofa, je predlagal, da bi v program »Obležitev 1600 spopada v Zgornji Vipavski dolini« vključili tudi predavanje, ki bi prikazalo pomen bitke za nadaljnji razvoj verskega življenja v Evropi. Gre tudi za oddaljevanje vzhodnega od zahodnega krščanstva in za uveljavljanje krščanstva kot državne vere v Evropi.

O raznih prireditvah, povezanih s proslavljanjem 1600-letnice spopada, bomo še poročali.

M.D.

Res je, ni šlo za formalno ukinitve demokracije, toda dandanes si dobro prikriti oblike tiranij najdejo svojo pot skozi mreže demokracije včasih prav s tem, da se divje poslužujejo svobode in s tem potem pogujejo soglasje tudi tako, da ga enostavno kupijo. Še vedno smo v nekem vmesnem obdobju med izginulim sistemom in tistim, ki se bo šele moral oblikovati. To bo seveda prineslo s seboj veliko težav na področju normalne procedure in pa seveda na področju kulture.

Saverio Vertone
(časnikar)

stvi so imeli monopol, kateremu se ni mogel nihče izogniti, ali pa morda le malokateri posameznik, ki pa je moral bržkone plačati za to na kakšen drug način in si tako pridobiti patent, ki je odpiral vsa vrata v bivši Jugoslaviji.

Več ali manj se je to vedelo ali vsaj slutilo, kakšen je bil mehanizem, pa je malokdo vedel. Del tega gradiva je objavilo torkovo ljubljansko Delo, ki je o Saftiju večkrat že pisalo v zvezi z raznimi aferami, ni pa poglobilo širšega vprašanja. Sedaj je Delo prišlo do novih podatkov, ki so zelo dokumentirani, česar prej ni bilo. Delo piše »o Ljubljani dopadljivih zamejcih«, o »pravovernih pripadnikih manjšine«, o »izbranih podjetjih«, o prednostih za zamejska podjetja in banke v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji. Dokumenti, o katerih poroča Delo, so bili za časa Jugoslavije označeni kot »strogo zaupni« in »državna tajnost«. Ob njihovi objavi bo komu lahko nekoliko nerodno, ker se ne bo mogel otestiti očitka, da je delal za se-
(se nadaljuje na 5. strani)

Družinski prazniki so lepa priložnost za zблиžanje članov družine. Prav je, da jih ovrednotimo, saj je pristno in zdravo veselje pomembno za povezanost znotraj družine.

Papež o rojstvu otroka in družini

V nedeljo je papež Janez Pavel II. spet presenetil javnost in predvsem t.i. laični svet s svojim govorom v poletni rezidenci v Castel Gandolfo. Pred nedeljskim Angelusom je imel kratek nagovor, v katerem se je dotaknil predvsem vloge družine pri rojevanju otroka. Bistvo njegovega govora je v tem, da je papež povedal, da se je katoliška Cerkev od zmeraj borila za dostojno človeško življenje vsakogar. Javna občila so seveda najbolj opozorila na besede papeža, ki je dejal dobesedno takole: »Ko imata zakonca dober razlog za to, da nimata otrok, jima je to dovoljeno, v nekaterih primerih pa celo dolžnost.«

Papež Janez Pavel II. je v nedeljo spet pokazal na to, kar je že v mesecu marcu povedal, ko je govoril o problemu prenaseljenosti na svetu. Takrat je dejal, da se mora poskrbeti za vsako človeško življenje, da se mora poskrbeti za dostojno življenje vsakega človeka, ki se rodi, pa naj se rodi kjerkoli. V nedeljo je papež dejal: »V materinskem in očetovskem poslanstvu je prisoten sam Bog. Kajti samo od Boga lahko pride tista podoba in podobnost, ki je lastna človeškemu bitju, tako kot se je to zgodilo ob stvarjenju človeka. Vsako rojstvo je nadaljevanje stvarjenja. Čudež vsakega spočetja in vsakega novega rojstva gre dalje od samih bioloških zakonov in prav zato se spočetja in rojstva ne more obravnavati kot golih bioloških dejstev, ki se jih lahko prosto manipulira. In prav na teh antropoloških in etičnih temeljih sloni Cerkevni nauk o odgovornem materinstvu in očetovstvu. Prevečkrat pa se dogaja, da katoliški Cerkvi očitajo, češ da zahteva od družine rojevanje otrok brez vsake omejitve, in da tako Cerkev potiska zakonca v položaj, ko ne morejo odločiti o rojstvu lastnega otroka. Pa vendarle ni tako. Pri spočetju otroka starši dosežejo enega najvišjih ciljev svojega poslanstva, saj so božji sodelavci. In prav zato se morajo zavdati odgovornosti svojega spočetja. Ko se odločajo za otroka, se ne smejo zanj odločiti iz egoizma ali lahkovernosti, ampak se morajo zanj odločiti iz previdne in preudarne plemenitosti, ki preveri lastne zmožnosti in življenjske razmere. Predvsem pa je važno, da se zakonca zaveda-

ta, da morata v ospredje postaviti predvsem srečo in življenje novorojenega.«

Papež je v svojem globokem in življenja polnem razmišljanju o dolžnostih in pravicah krščanskih zakoncev še dejal, da se zakonci ne smejo posluževati sredstev, ki so proti biološkemu načinu življenja. Za urejevanje rojstev naj zakonci uporabljajo naravne metode in vse tiste, ki jih Cerkev svetuje.

Ob koncu je sveti oče dejal: »Prosimo nebeško Mater, naj nas razsvetli in nam pomaga pri tako važnih odločitvah, kot je lahko urejevanje rojstev; pri tem zagonetnem vprašanju, ki je podvrženo različnim kulturnim in hedonističnim razlagam ter permisivističnim deviacijam. Marija naj pomaga vsem zakoncem, da bodo živeli svoje poslanstvo z veliko odgovornostjo, in naj napravi iz vsake družine pravi tempelj življenja.«

Jurij Paljk

Svetovni dan miru 1995 Žena vzgojiteljica za mir

Za prihodnji svetovni dan miru dne 1. januarja 1995 je sv. oče določil geslo Žena-vzgojiteljica za mir. To geslo ni izbrano slučajno, temveč namerno. Iz govorov in dokumentov izhaja, da sedanji papež posveča veliko pozornost Mariji Devici in z njo vsemu ženskemu svetu. Posebno v zadnjih tednih v svojih srečanjih z romarji tako ali drugače omenja žene in njih vlogo v družini in v civilni družbi, posebno še v zvezi z materinstvom, ki je od Boga Stvarnika pridržano ravno ženi. Ker je v prvi vrsti poklicana biti mati, ima žena poseb-

Karaoke in duhovna praznina

V Rimu se je zadnje čase pojavila navada, da se na porokah povabljenici zabavajo z znano igro, ki je prišla k nam iz Japonske in ji pravimo karaoke. Lahko rečemo, da je to vsekakor zanimivo, lahko pa tudi pomislimo, kaj to pomeni.

Gre za zanimivo povezavo med zakramentom svetega zakona in najnovejšo modo. Poroke so, posebej še v Rimu, še vedno poleg ostalega tudi razstava zadnje mode, kamor bratanci, tete in ostali sorodniki pridejo v stilu »pokaži, kaj imaš«. Isto velja za dejstvo, da je veliko bolj pomembna cerkvena, ki jo izberejo za obred, saj mora biti majhna, stara in sila romantična. Zakrament sam lahko postane le privesek vsemu estetskemu (ali ne - estetskemu) blišču t. i. najlepšega dne v življenju. Da ne govorimo o Rolls-Royce-u in o drugih bleščočih avtomobilih, ki jih najamejo za ed dan, da čakajo mladoporočenca pred cerkvijo. Jasno je torej, da smo v kontekstu duhovne praznine, ki se potem mora zapolniti s formo, s prazno obliko. V Rimu je pri maši velikokrat bolj pomembno to, da je zbor dobro pel, da je diakon imel primerne gibe in da so bralci brali v prijetnem tonu, kot pa obred maše sam. Ko izgine vsebina, ostane le še oblika. Prazna forma mora nadomestiti vsebino in se mora torej krepko potruditi, da bi bila kos svoji nalogi. Vse se konča v nevro-

tičnem iskanju popolnega ceremoniala, kar se maše tiče, nihče pa ne pomisli več na duhovno razsežnost svete maše.

Kakor se je izpraznila maša, tako se je tudi poroka in ne samo obred. Tudi poročno kosilo je treba zapolniti s prijetnim mašilom. Končno je iz japonske prišla lepa igra, kjer se lahko vsi gostje izkažejo s svojimi pevskega veščini. Toda isto lahko velja tudi za župnije, kjer se njeni pripadniki ob vsakem večjem prazniku izkažejo v pevske nastopu. Naj gre za božičnico ali za velikonočni koncert, naj gre za župnijski praznik ali binkoštno bdenje; zelo lahko se namreč zgodi, da je nastop župnijskega zbora, samo zakrinkan »karaoke«. Razlika je v delovanju celotne župnije. Duhovno življenje neke župnije namreč ne more biti osnovano samo na petju. Petje je le eden izmed izrazov tega življenja; če pa življenja ni, postane petje le formalno mašilo. Župnija, ki pripravi samo božični koncert, nima pa nobene duhovne obnove, misijona ali česa drugega, kar bi v ožjem pomenu spadalo v duhovno življenje, očitno nima duhovnega življenja in ga mora nadomestiti. Jasen pokazatelj so župnije, ki se napolnijo la za božični koncert, med letom pa ni nikjer nikogar. Tako se božični koncert spremeni v župnijski karaoke. Avguštinov stavek »Kdor poje, dvakrat moli« se v tem primeru glasi: »Kdor poje, samo poje, ni pa še gotovo, da tudi moli.«

Peter Stefanović - Rim

Škofijska sinoda

Na pobudo nadškofa A. V. Bommarca sta duhovniški in škofijski pastoralni svet na zadnjem skupnem srečanju imenovala posebno skupino duhovnikov in laikov, ki naj razmišljajo o sklicanju škofijske sinode za goriško nadškofijo. Ta pripravljani odbor je duhovnikom poslal posebno vprašalno polo, naj se izrazijo o posebnih problemih, ki naj bi jih sinoda obravnavala; pri tem bi imela pred očmi glavne odloke zadnjega koncila in dokumente raznih škofijskih sinod v Italiji.

Naša pripomba: v pripravljalnem odboru naj bi bil tudi kak zastopnik slovenske cerkvene komponente, saj

OKENCJE

Vrsta ljudi v cerkvi

V cerkev prihajajo zelo različni ljudje. Oglejmo si jih malo.

Nekateri prihajajo samo za poroke ali druga osebna oz. družinska slavlja. Zelo lahko jih je prepoznati. Če se sploh pokrižajo, storijo to zelo površno; v klop gredo, le če je tam kdo od znancev. V primeru poroke je najpomembnejša oseba nevesta in kvečjemu ženin. Tudi duhovnik, zakaj ne, že ker je tam. Pri obredu ne odgovarjajo, ker sploh ne vedo, za kaj gre; ozirajo se okrog, se dolgočasijo. Nekateri imajo v ustih žvečilni gumi ali konfete; ko več ne vedo, kaj bi počeli, gredo iz cerkve in se kasneje vračajo v pričakovanju na veliki trenutek, ko bodo lahko... obsuli poročenca z rižem.

Pri pogrebih je dolgčas mirnejši, pač v skladu s splošnim vzdušjem. Maše za birmo pa so pogosto pravi semenj z modno revijo.

Ali take ljudi zavračamo? Sploh ne. Ne moremo vedeti, kaj je v človekovem srcu. Vse prepustimo Bogu, ki se lahko poslužuje tudi takega navzven površnega srečanja. On naj sodi; mi le registriramo.

Jože

sinoda ne bi smela mimo dejstva, da v škofiji živita dve narodni skupnosti.

Anglikanci se vračajo

V Londonu je pet župnij s pastormi na čelu sklenilo, da »se vrnejo v Rim.« To se pravi, da se zedinijo s katoliško Cerkvijo. Ker pa bodo nekateri še naprej ostali člani anglikanske Cerkve, so se zmenili, da nekateri oltarji v cerkvi bodo služili katoliškemu vernikom, nekateri pa anglikanskim. Ta praksa je precej pogosta v Angliji, namreč da bogoslužni prostori služijo enim in drugim.

Božja beseda je kakor kruh...

31. julij

18. navadna nedelja

»Jaz sem kruh življenja. Kdor pride k meni, gotovo ne bo lačen, in kdor veruje vame, ne bo nikoli žejen« (Jn 6,35)

Trikrat je Jezus spregovoril o jedi, ki ni od tega sveta. Trikrat je poudaril, da človek potrebuje nadnaravno hrano za rast božjega življenja v njem.

BOŽJA BESEDA

Skušnjavcu, ki ga je v puščavi nagovarjal, naj kamne spremeni v kruh, Jezus odgovori: »Človek naj ne živi samo od kruha, ampak od

vsake besede, ki pride iz božjih ust« (Mt 4,4). Božja beseda je hrana za naše duše. V pismu Hebrejcem sveti pisatelj pravi: »Božja beseda je namreč živa in silovita, ostrejša kakor vsak dvorezen meč; presoja vzgibe in misli srca« (Heb 4,12). Po svoji besedi Bog vzgaja naše srce, razsvetljuje naš razum in nam posreduje svoje božje življenje. Prerok Izaija, ki se je dal vzgajati

vzgibom božje besede, je čudovito zapisal: »Kakor pride dež in sneg izpod neba, in se ne vrača tja, dokler zemlje na napoji, oplodi in stori, da zbrstí..., tako je z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust; ne povrne se k meni brez uspeha, dokler ne opravi, kar sem hotel, in izpolni, za kar sem jo poslal« (Iz 55, 10-11).

Pri vsaki maši nam je pogrjnena miza božje besede. Pri vseh zakramentih Cerkve ima božja beseda središčno mesto. Za kristjana naj bi bila kot beseda modreca, nasvet učitelja, priporočilo prijatelja.

IZPOLNJEVANJE BOŽJE VOLJE

Pri Jakobovem vodnjaku v Samariji je Jezus rekel svojim učencem: »Moja jed je, da izpolnjam voljo tistega, ki me je poslal, in dovršim njegovo delo« (Jn 4,34).

Osnovni poklic vsakega kristjana je živeti v skladu z božjo voljo. Nenehno iskanje božjega načrta, ki se izpolnjuje v življenju vsakega človeka, je iskanje prave svobode. Drzni

iskalci svobode so od vedno v molitvi hranili svoje duhovno življenje. Maksimiljan Kolbe je rekel: »Molitev je dviganje duše k Bogu, praktično pa to pomeni zediniti našo voljo z božjo voljo.« Sveti Tomaž Akvinski pa je zapisal: »Molitev je svatovska skrivnost. Tako kot v Kani Galilejski, spreminja Kristus vodo v vino, skrivnostno preoblikuje naše revno človeško srce v goreče ognjišče božje ljubezni.«

Kristjan, ki ne moli in ki ne išče božje volje, nima več nobenega nadnaravnega upanja. Njegova pričakovanja so samo še zemeljska in njegove želje samo še človeške.

KRUH ŽIVLJENJA

Tretja jed, ki jo Jezus priporoča, je evharistija. »Jaz sem kruh življenja. Kdor pride k meni, gotovo ne bo lačen, in kdor veruje vame, ne bo nikoli žejen« (Jn 6,35). Evharistija je hrana ljubezni. Jezus je ostal med nami do konca sveta,

navzoč v kruhu, v tišini neskončne božje ljubezni. Pod podobama kruha in vina nam posreduje svoje življenje z istim impulzom ljubezni, s katerim je na križu daroval samega sebe. Pri evharistični daritvi nas vzgaja za ljubezen do bližnjega. »Ljubite drug drugega! Kakor sem vas jaz ljubil, tako tudi vi ljubite drug drugega« (Jn 13,34). Kristus je postal živi kruh zato, da bi mi znali postati kakor kruh za svoje brate.

Poslušanje božje besede, izpolnjevanje božje volje in udeležba pri evharistični mizi so trije osnovni viri krščanske duhovnosti. So hrana, brez katere kristjani duhovno ne moremo preživeti. Sam Kristus je izrecno nakazal njihovo vrednost. Cerkev jih že dvajset stoletij ohranja kot neskaljene vi-re božjega življenja, kot čisto in osvežujočo vodo neusahljive božje milosti.

Zvone Štrubelj

POGLED V SLOVENIJO

Slovenija: »čudež« ali zgodba o prevari?

Predsednik Zedinjene Slovenije, največje organizacije Slovencev v Argentini, profesor Tine Vivod, je pred dnevi v intervjuju za nek slovenski časopis poudaril, da je osamosvojitve Slovenije bistveno spodbudila aktivnosti naših rojakov v Argentini. »Veseli in ponosni smo zaradi uveljavljanja naše domovine, za kar imamo zasluge tudi mi. Konec koncev je zaradi našega »lobiranja« Argentina med prvimi državami priznala Slovenijo. Menim, da mora slovenska država izrabititi pridnost in ugled rojakov v tujini, saj imajo velik umski, denarni, narodni in moralni kapital.« Tako je razmišljal predsednik Zedinjene Slovenije v Argentini, toda najvažnejše misli profesorja Tineta Vivoda se zdijo naslednje: »Če me vprašate, ali se je v slovenski skupnosti v Argentini res zgodil čudež, bi prej rekel, da se je čudež zgodil pri vas, v Sloveniji. Ljudje so veseli in prijazni, ulice svetle, čiste, izložbe bogate. Tudi to je del vašega čudeža, novi začetek Slovenije.«

Seveda g. Tine Vivod najbrž pozna in občuduje samo nekatere plati in razsežnosti sedanjih razmer in odnosov v Sloveniji, tiste, ki se ponujajo očem in prvim vtisom obiskovalca iz tujine. Zaradi tega ne preseneča mnenje Marcela Koprola, časnikarja in stalnega prebivalca in preučevalca Slovenije, ki dokazuje, da v Sloveniji »splah ne gre za tako imenovano zgodbo o uspehu, ki jo razširja predvsem največja politična stranka, to je Liberalna demokracija Slovenije, katere predsednik je dr. Janez Drnovšek, ampak je to v resnici »zgodba o prevari«. Slednje naj bi dokazovale predvsem razne afere, začeti s tatvinami in prilasčanju tako imenovanega družbenega premoženja, zlasti pa politika vlade, ki državo potiska nazaj v totalitarni režim s prevlado ljudi iz prejšnjega političnega in ideološkega enoumja. »Zgodbe o uspehu Slovenije ne morejo pisati politiki, ki so se demokracije naučili na kratkih večernih tečajih, pripravljenih v naglici, potem ko je postalo očitno, da se bo Slovenija vendarle osamosvojila,« razmišlja omenjeni javni delavec in dobro obveščeni časnikar, ter dodaja, »da bodo zgodbo o uspehu lahko napisali le politiki izvirnih strank nove slovenske demokracije takrat, ko bodo dokončno padli prvi simboli nekdanjega družbenega enoumja, ter bodo tabuji, s katerimi so nas zavaljali nekdanji oblastniki, razločno, poimensko in brez olepšavanja ovrednoteni in tudi razgaljeni.« V Sloveniji trenutno deluje kar šest preiskovalnih komisij v Državnem zboru (to je v Parlamentu), ki naj bi ugotovile krivce in druge povzročitelje raznih prevar in tatvin premoženja, pa podrobnosti drugih afer in zlorab, med katerimi je tudi odkritje 120 ton orožja in razstreliva na mariborskem letališču. Komisije doslej niso ugotovile nič pomembnega in tako kaže, da bodo morali to jesen arhivirati tudi znano afero o igralništvu, v katero naj bi bila vpletena družba HIT iz Nove Gorice. V Sloveniji naj bi se torej pri odkrivanju raznih zlorab ne premaknilo nič. Opozicija pa obtožuje vlado, da ponovno uvaja diktaturo, da se prejšnji

režim vrača na prizorišče, kar kaže tudi zamenjava generalnega direktorja RTV Slovenije Žarka Petana in odstavitev, ki menda grozi generalni direktorici Službe družabnega knjigovodstva, Romani Logar, in javnemu tožilcu Slovenije Antonu Drobniču. Logarjevi je vladajoča koalicija menda najbolj zamerila zaradi tega, ker je pri reviziji finančnega poslovanja raznih podjetij odkrila tudi malverzacije, katerih nosilci so vplivni člani največje politične stranke, to je Liberalne demokracije Slovenije.

Stranka slovenskih krščanskih demokratov se z naštetimi težnjami, ki jih pripisujejo vladajoči koaliciji, očitno ne strinja, saj ne odgovarja na kritike, a jih tudi ne zanika. Krščanski demokrati kvečjemu poudarjajo, da bi koalicija laže in uspešneje delovala, če bi iz nje izločili bivše komuniste oziroma sedanje člane Združene liste socialdemokratov Slovenije. O tem pa se predsednik vlade dr. Janez Drnovšek noče jasno in nedvoumno izreči.

Zaradi zapletenega stanja, ko naj bi v državi obnavljali prejšnji režim, čeprav s tako imenovano »mehko varianto«, se širijo glasovi, da naj bi bivši obrambni minister in predsednik Socialdemokratske stranke Janez Janša pozval Slovence k državljanški neposlušnosti. Množe pa se tudi predlogi, da naj bi v Sloveniji čimprej obnovili nekdanjo protikomuni-

50-letnica smrti pisatelja Exupéryja

31. julija leta 1944 je iz kraja Borgo pri Bastiji vzletel francoski pilot Antoine de Saint Exupéry. Vzletel je z zelo poznanim ameriškim letalom znamke Lightning; moral bi opraviti samo polet med Korziko in Sardinijo. Exupéry je imel tedaj skorajda 44 let, bil je izvidnik pri ameriški aviaciji. S tega poleta se »Saint-Ex«, kot ga radi imenujejo njegovi sonarodnjaki Francozi, ni vrnil nikdar. Vzela ga je noč in nikdar niso našli njegovega letala kot tudi njegovega trupla ne.

Letos torej poteka petdesetletnica njegove smrti in v Franciji kot za stavo izdajajo biografije tega kontroverznega pilota in odličnega pisatelja. Exupéry je zaslovel s pravljico Mali princ, ki jo poznamo tako veliki kot mali. To je zgodba o Malem princu, ki živi na malem planetu in je zelo melanholičen. Exupéry pa ni napisal samo te svetovno znane pravljice, ampak še vrsto drugih knjig, med drugim tudi delo Nočni polet in pred kratkim odkrito knjigo, ki nosi naslov Cittadella. V njej se veliki pisatelj, ki je bil po svoji naravi zelo osamljen in tih človek, sprašuje o usodnih stvareh. Govori tudi o Bogu, o velikanski potrebi po Bogu in notranjem življenju, ki označuje vsa njegova dela.

Kot se vedno dogaja, se tudi ob 50-letnici Exupéryjeve smrti najdejo ljudje, ki hočejo pisatelja izničiti, dokazati, da ni verjel v Boga. To se dogaja sedaj z Exupéryjem. Očitajmo mu, da je bil vernik brez Boga, da je bil mistik brez Kristusa in brez vere. Govorijo celo to, da je bil Exupéry humanist brez Boga.

Ne vem, če se splah spleča odgovarjati tem ljudem in dokazati, da ni

stično koalicijo strank, ki so bile združene v DEMOS-u.

Toda Slovenci, zlasti tisti, ki živijo samo od svojega dela, težo razmer najbolj občutijo v pomanjkanju gospodarskih in socialnih pravic ter zaščite. Delavci iz neposredne proizvodnje v tovarnah in drugih podjetjih so v Sloveniji zagotovo najmanj zaščiteni. V delovnih okoljih o vsem odločajo samo vodilni menedžerji, to je direktorji, in drugi poslovneži. Delavci se jih boje, ker jih vodilni lahko takoj odpustijo, kar se marsikje dogaja. V državi se torej uveljavlja kapitalizem najslabšega modela, pri čemer sedanji odkupi tako imenovanih lastninskih certifikatov, s katerimi državljani prevzemajo svoj delež pri razdelitvi družbenega premoženja (slednji je bil »izum« Edvarda Kardelja), napovedujejo, da bo gospodarstvo kmalu postalo last sto tisočev delničarjev ali pa države oziroma tujih finančnikov in podjetnikov. Socialnih pravic pa ni videti od nikoder. Javnost čedalje bolj zahteva državo s svobodnim gospodarstvom in tržiščem, ki pa bi imela tudi varovalne mehanizme za zaščito najbolj revnih in drugih ne-preskrbljenih državljanov; skratka tako državo, ki jo utemeljujejo zlasti sveti oče in predsednik Republike Češke Vaclav Havel.

Češki predsednik, ki se je v prejšnjih dneh mudil na oddihu v Sloveniji, je nemara svojega gostitelja Milana Kučana seznanil tudi s tem, kako si zamišlja razvoj svobodne in demokratične, pa vendar tudi socialno varne in zanesljive države. Sloveniji bi to lahko koristilo. M.D.

tako. Lahko pa mirno zapišem, da sem malokje srečal toliko žeje po Bogu in notranjem življenju kot prav pri pisatelju Exupéryju. Kot človek akcije-pilot ni nikdar zapisal niti ene same knjige, ki bi govorila o akcijah in bojnih poletih. Vedno je pisal samo o tem, kar je čutil; pisal je samo literaturo intimnega in liričnega značaja.

Zato ga imamo tudi danes radi odrasli in otroci, ki morda globlje doživljajo njegov notranji svet, tisti tih notranji svet, na katerega odrasli prevečkrat pozabljamo.

Jurij Paljk

Pomoč pravoslavnim popom

Ustanova Cerkev v stiski je začela pošiljati denarno pomoč popom ruske pravoslavne Cerkve. Šest tisoč popov tako dobiva po tisoč dolarjev pomoči na leto. Neki angleški škof je dejal: »To je zares ekumenska ljubezen in bo brez dvoma pomagala, da odpade marsikateri pomislek zoper katoliško Cerkev.«

Zakaj ne pomislimo?...

V Italiji je volontariat zelo razširjen. Številni mladi se odločajo za prostovoljno delo predvsem na socialnem, pa tudi na kulturnem področju. Veliko jih to dela tudi v okviru civilne službe kot ugovor vesti namesto normalne vojaške službe.

Za zdravo družbo je duh solidarnosti, v katerem se mladi na tak način vzgajajo, zelo pomemben. V zamejstvu je tega čuta žal bolj malo, predvsem na strani organizacij, ki bi lahko nudile možnost za vključitev mladih, ki prosijo za ugovor vesti. Več možnosti za to je v laičnih organizacijah. Zakaj si katoliške organizacije, tako cerkvene kot kulturne, ne prizadevajo, da bi si uredile pogoje, ki bi jim omogočili, da se okoristijo z delom mladih in svežih sil? Predvsem pa bi tako mladim nudili priložnost, da preživijo leto svojega življenja na koristen način, namesto v kasarnah.

Veliko je namreč mladih, ki si tega želijo. Kristjani smo pri takih stvareh vedno nekoliko v zamudi. Bodimo na to pozorni, pa ne samo to; skušajmo tudi primerno ukrepati.

Obletnica, ki ne sme iti kar tako mimo

Sredi prejšnjega tedna so v Nemčiji obhajali še eno izmed številnih obletnic, ki se jih v tem času spominjamo in ki se navezujejo na dogodke v 2. svetovni vojni. Šlo je za počastitev žrtev nacistične represije po neuspelem atentatu na Hitlerja 20. julija 1944. Udeležili so se je najvišji predstavniki nemške države s kanclerjem Kohlom na čelu.

20. julija 1944 so izvedli proti Hitlerju atentat, ki bi lahko bil za nacističnega diktatorja usoden, saj je ušel smrti le za las. Atentat je bil delo skupine oficirjev, državnih funkcionarjev, politikov, katoličanov in protestantov ter socialistov, ki so že od druge polovice 30. let sestavljali jedro nemške protinacistične opozicije. S časom so se jim pridružili drugi, ki so bili za začetku morda prohitlerjevsko usmerjeni ali nevtralni, ki pa so s časom spregledovali, v kakšno brezno je Nemčijo pahnila führungerjeva nasilna politika.

Proti Hitlerju je bilo izvedenih več atentatov. Zadnji, ki se je bil najnevarnejše približal cilju, pa je bil prav tisti, katerega storilec je bil pred 50. leti polkovnik grof Klaus von Stauffenberg, vojni invalid, ki je postavil bombo v Hitlerjev glavni stan. Kot znano, je nemški diktator za las ušel smrti, na tisoče zarotnikov in drugih protinacistov, večinoma častnikov nemške vojske, pa je plačalo z življenjem ali pa z internacijo v razna koncentracijska taborišča.

Pripadniki protinacistične opozicije so si bili po svetovnem nazoru zelo različni: pred očmi se nam zvrščajo tako blesteča imena predstavnikov pruske vojaške aristokracije kakor tudi katoliških in protestantskih izobražencev ter marksističnih aktivistov. Nekateri izmed njih so še vedno upali, da bo mogoče po Hitlerjevem padcu skleniti z zahodnimi zavezniki separaten mir in s tem zastaviti prodor sovjetskih čet proti nemškemu ozemlju. Drugi pa si teh utvar niso delali: za slednje je bilo najpomembnejše zrušiti nacistično strahovladno ter čimprej skleniti mir, saj bi samo tako lahko prihranili nemškemu in drugim evropskim narodom nadaljnje

trpljenje in grozote. Ko bi pred 50-letni atentat uspel, bi Nemčijo sicer verjetno prav tako doleteli okupacija in razdelitev, ki jo je država pozneje dejansko doživela; vojna pa bi se bila končala leto dni prej in rešeni bi lahko bili milijoni življenj.

Ko se danes veliko govori o fašizmu in protifašizmu, je dobro, da se teh ljudi in njihovih dejanj spominimo, potem ko so bili v povojnem obdobju potisnjeni nekoliko v ozadje. Von Stauffenberg in tovariši imajo pravico, da se jih z zlatimi črkami vpiše v spominsko knjigo evropskega protifašističnega gibanja.

Ivan Žerjal

Zadnji dnevi za vložitev prošenj za štipendije bančne sekcije

31. julija poteče rok za vložitev prošenj za štipendije, ki jih bančna sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju podeljuje najzaslužnejšim diplomantom iz pravno-ekonomskih usmeritev za nadaljnji postuniverzitetni študij oz. za najboljše diplomske naloge. Na natečaju lahko sodelujejo slovenski univerzitetni diplomanti iz FJK.

Letošnji razpis predvideva 3 štipendije v višini 5 milijonov lir, ki bodo podeljene po oceni posebne komisije za sledeče kategorije: 1) podiplomski študij za poklic občinskega tajnika; 2) podiplomski študij za revizorja; 3) podiplomski študij za kadre za bančno oz. finančno poslovanje; 4) diplomske naloge iz pravno-ekonomske smeri s prednostjo za tiste na bančno tematiko.

Prošnje se vložijo na tajništvo bančne sekcije pri SDGZ v Trstu, ul. Cicerone 8. Vsebovati morajo osebne podatke kandidatov, izide univerzitetnega študija in seznam izpitov, življenjski izobrazbeni in strokovni kurikulum, izvod diplomske naloge, morebitna potrdila o obisku podiplomskih tečajev, o opravljanju predvidene prakse pri pisarnah itd. Za podrobnosti je na razpolago omenjeno tajništvo (tel. 040-362949).

Davorin Devetak

Politični potres in mass media

V minulem tednu je šla Italija skozi pravi potres. Seveda mislimo na politični potres, torej na dogodke v zvezi z Biondijevim dekretom. Ne bomo jih obnavljali, pač pa bi radi opozorili le na nekatere okoliščine, ki so na poseben način zaznamovale to afero in ki kažejo na določene novosti na italijanski politični sceni.

Prva okoliščina je ponovni dokaz Berlusconijsve spretnosti pri uporabi medijev v politične namene.

Vsem je znano, da je Berlusconi — poslovnež dosegel svoje največje uspehe na področju sredstev javnega obveščanja. Lahko je torej sklepati, da zna v svoj prid izkoristiti vpliv, ki ga ta sredstva imajo na ljudi. V šoli se učimo brati, razlagati pisane tekste, iskati skrite pomene itd., do danes pa nas ni nihče naučil brati slike in filma, razumeti dinamiko sredstev javnega obveščanja, ki v današnjem času oblikujejo človeka. Ta sredstva niso več pisava in tisk, temveč televizija, elektronski mediji, katerih vplive in prodornost v človekovo osebno življenje in psiho znanstveniki še preučujejo, kaj šele, da bi povprečen človek znal te medije obvladati. Berlusconi pa se jih zna izredno dobro posluževati. Svojo stranko je zgradil v približno enem mesecu (!) prav preko televizijskega ekrana, tako da je bombardiral javnost s spoti, katerih glasbica in gesla so se ljudem usedla skoraj v podzavest. Predstavnik svojega gibanja je izbiral glede na to, kako se znajo obnašati pred televizijsko kamero ali mikrofonom. Pomislimo na primer na to, da je bil za glasnika vlade izbran Giuliano Ferrara, stari medijski lisjak, ki ni ravno vzor čednosti, se pa zna odlično premikati med časniki, ker pozna njihovo govorico in način dela.

Tudi šport je, čeprav se to čudno sliši, sredstvo javnega obveščanja (pomislimo na to, koliko ljudi se vsak teden zbira na stadionih in v telovadnicah, in na to, koliko informacij se sprošča med gledalci...). In Italijani skorajda ne morejo brez nogometa. Tako je Berlusconi svoje gibanje krstil s športnim sloganom »Forza Italia« (med svetovnim prvenstvom je postalo kar nerodno navijati za »azzurro«, saj so si tudi Berlusconijsvi poslanci in senatorji nadeli tak naziv!)... in za najbolj tvegani dekret svoje vlade je spretno izkoristil trenutek, ko je bila vsa pozornost javnosti usmerjena v finale svetovnega nogometnega prvenstva.

Berlusconi pri tem verjetno ni računal samo na to, da bodo ljudje preveč prevzeti od nogometnih tekem, da bi trezno reagirali; računal je tudi na izide raziskav javnega mnenja (kar zopet dokazuje njegov smisel za medije kot zanesljivo sredstvo v političnem boju). Te so namreč pokazale, da so ljudje vse bolj mlačni do afere Tangentopoli in da Berlusconijsva stranka uživa v državi vse večjo oporo in priljubljenost. Sklepal je torej, da je od procesa Cusani minilo že dovolj časa in da so okoliščine (svetovno prvenstvo, priljubljenost stranke) njemu naklonjene kot še nikoli prej.

Tu pa se je stvar zataknila. Najprej ob odstopu Di Pietra & Co., ki je sprožil presenetljivo ogorčen odziv javnega mnenja. Potem pa ob nepričakovano odločnem odporu znotraj večine in znotraj vlade.

Ta reakcija je druga okoliščina, na katero je treba biti pozorni, kajti dokazala je, kakšne vrste opozicije se Berlusconi boji. Opozicijske stranke bi bile verjetno tudi v tem primeru (skoraj) brez moči, če ne bi bila javnost že prej zelo občutljiva za probleme sodstva, če ne bi bila hvaležna Di Pietru za njegovo delo pri odkrivanju korupcije in podkupovanja. Di Pietro je (tudi s pomočjo televizijskega medija) zadobil poteze karizmatičnega leaderja, kot bi gotovo ugotovil Max Weber. Takega karizmatičnega leaderja opozicijske stranke niso utegnile najti. Poleg tega niso spretni kot Berlusconi v izkoriščanju medijev za mobilizacijo javnega mnenja.

Vendar pa je treba ponovno poudariti, da je prav to področje tisto, ki lahko prinese Berlusconiju prekomerno moč in nevaren vpliv. Ob tem se nam kar vsiljuje primerjava z nepredvidljivim in presenetljivim uspehom, ki ga je v demokratični Weimarski republiki dosegel Hitler s svojo Nationalsocialistično stranko (pa daleč od tega, da bi hoteli Berlusconi primerjati s Hitlerjem!). Zgodovinar profesor Pirjevec je Hitlerjev bliskoviti uspeh razložil tudi s tem (to mnenje deli z drugimi uglednimi strokovnjaki), da se je največji diktator stoletja znal v svojem političnem boju odlično nasloniti na medij, ki je bil takrat najbolj prodoren, in ga spretno uporabil za svojo politično propagando. To je bil radijski medij. Danes je radio zamenjala televizija, javnost pa je nekoliko bolj zrela in osveščena kot takrat... Primerjava pa je lahko kljub temu umestna, ker dokazuje, kako lahko situacija zbeži iz rok in degenerira, če popusti pozornost s strani opozicije in javnosti.

Breda Susič

BRALCI PIŠEJO

Spoštovani g. urednik!

Pišem Vam v zvezi z uprizoritvijo gledališke predstave Daria Foja in Sergeja Verča »V začetku je bil kaos... potem pa kažin.«

Ne spuščam se v analizo ali kritiko Fojevega dela, saj tega pisca in igralca dobro poznamo tudi Slovenci. Ne bom se niti zgražal nad določenim besedilom in izrazi v igri, s katero romata igralca Kjudrova in Korošec v teh vročih dneh po naših vaseh. Televizija in sodobna gledališka tematika sta nas namreč že tako privadili na vsakovrstno izražanje, spodobno in nespodobno, celo na vulgarno in bogokletno, da nima smisla, da bi o tem pisal in moraliziral.

Imam pa pripombo k takšnim predstavam in to v konstruktivnem duhu ter brez vsakršnega predsodka: vsaj otroke in mladoletne bi morali odvarovati takih predstav in vnaprej opozoriti starše na vsebino in izražanje v takih predstavah.

Na predstavi, ki sem jo gledal na prostem, mi je bilo žal za otroke, ki so bili prisotni in ki so poslušali vse prej kot dostojno in primerno besedilo.

(Sledi podpis)

Zahodni liberalizem daljnosežno lahko predstavlja resnejšo grožnjo za Cerkev in človeško dostojanstvo, kakor pa jo je predstavljal komunizem. David Schindler, urednik ameriške izdaje revije Communio

Epidemije nalezljivih bolezni v Rusiji

Od našega dopisnika iz Moskve

Ruska služba nalezljivih bolezni je v prvi polovici leta 1994 zabeležila trikrat več primerov davice kot v istem obdobju lani. Samo v Moskvi je bilo letos že 67 smrtnih primerov (med njimi 7 otrok), v celem lanskem letu pa 99. V zadnjih letih je v Rusiji zbolelo za davico nad 15.000 ljudi.

Davica pa ni edina nalezljiva bolezen, ki je na pohodu: zaskrbnjuječa je tudi situacija v zvezi z oslovskim kašljem, grižo, tifusom, epatitidom itd. Na splošno so v Rusiji od začetka leta zabeležili 40 milijonov primerov nalezljivih bolezni (tu je vključena tudi gripa); prebivalcev Rusije pa je 148 milijonov.

Največ smrtnih primerov je bilo med reveži in klateži brez doma, ki živijo na železniških postajah.

Glavna vzroka za tak porast epidemij sta obubožanje dobršnjega dela prebivalstva in razpad zdravstvenih ustanov in nadzornih služb. Higiiena je marsikje nazadovala do srednjeveških nivojev. Na »improviziranih«, toda zelo številnih, tržnicah prodajajo maslo, sir, zelenjavo in druga sveža živila na umaza-

nih zabojčkah, postavljenih kar v blato. Mimoidoči kupci pa »škropijo« živila in vse to ne gane nikogar. Tudi kar se tiče izvora teh živil ni nobene kontrole; kdo, kje, kako je to proizvedel?

Hud problem so cepljenja. Nekateri starši ne cepijo svojih otrok, ker se bojijo, da se bodo okužili kdo ve s čim (na primer z aidsom). Drugi na to sploh ne pomislijo in oblasti so tako slabo organizirane, včasih brezbrizne, da bi take starše »spomnile« na njihovo dolžnost. Gre za začaran krog: zaradi pomanjkanja sredstev so zdravstvene ustanove v težavah; bolj so v težavah, manj jim ljudje zaupajo. Posledica tega je, da se zdravstveno stanje polagoma slabša in to množi težave zdravstvenih ustanov.

Te dni se je v Dagestanu (republika na jugu Ruske Federacije) razpasla epidemija kolere, vendar to je poseben primer: 23 ljudi, muslimanov, ki so bili na romanju v svetih krajih islama, se je vrnilo preko Turčije in Irana, kjer naj bi pili vodo iz nekontroliranih izvirov. Odtod okužba.

Kako naj se tujci, ki bi radi prišli v Rusijo, obnašajo v tej situaciji? Naj raje gredo kam drugam? Za sedaj ni treba zganjati panike. Če bi se cepili proti davici, ne bi bilo odveč. Nekateri države zahtevajo od svojih državljanov, da se cepijo, preden se podajo na pot v Rusijo; med njimi je tudi Slovenija. Drugače pa bodo zadostovala elementarna pravila o higieni in zdrava pamet. S.Č.

Slovenska zastava v Roveretu

V Roveretu je v spomin na prvo svetovno vojno poseben »zvon miru«, ki zvoni vsak dan opoldne. Okrog zvona so zbrane zastave sveta. Letos je zavihrala tudi zastava Republike Slovenije in sicer prav na dan državnosti, 25. junija. Zvon je ob kostnici, v kateri so zbrane kosti vojakov iz prve svetovne vojne, tako avstrijskih kot italijanskih.

Za to pobudo gre zasluga veleposlaniku v Rimu Marku Kosinu. Za to slavo sta prišla tudi dva avtobusa ljudi iz Kobarida in iz Šempetra pri

Gorici. Pred razvitjem zastave je bilo somaševanje treh duhovnikov (Franca Rupnika iz Kobarida, Srečka Šuligoja iz Levpe in domačine Enrica Settija, ki ima mater s Trnovega pri Soči); med mašo je pel kvartet iz Kobarida. Po maši in po raznih govorih in pozdravih so razvili slovensko zastavo, ki je 82. med zastavami. Kako prav je, da je sedaj tam tudi zastava Slovenije, saj so v prvi svetovni vojni padli ob reki Piave tudi slovenski vojaki.

(Povzeto po: Dom, 15. jul. 1994)

Postanek ob kapeli na Kredarici med poletno hojo v slovenske gore

SSk o novi deželni vladi in Berlusconiju

Dežela Furlanija-Juljska krajina ima novo vlado, ki ji načeljuje prof. Alessandra Guerra, sestavljajo pa jo Severna liga, Ljudska stranka, Forza Italia in republikanci.

Sicer pa je SSK novi vladni večini že poprej posredovala dokument, s katerim jo je opozorila na nekatere potrebe in probleme, ki še posebej zadevajo Slovence v Furlaniji-Juljski krajini. V dokumentu je predvsem poudarila potrebo po okrepitevi deželne avtonomije in to tudi z ovrednotenjem posebnosti, ki jo predstavlja prisotnost slovenske manjšine; opozorila je na zahtevo po zajamčenem zastopstvu slovenske manjšine v izvoljenih telesih na vseh ravneh, še posebej pa v deželnem svetu; izpostavila je problem rednega financiranja kulturnih, športnih in drugih dejavnosti slovenske manjšine; poudarila je nujnost izvajanja zakona 16 iz leta 1992 in spoštovanja vseh obvez, ki so bile sprejete s podpisom sporazuma o namestitvi sinhrotрона v Bazovici 13. aprila 1990; poudarila je potrebo po zaščiti Krasa v vseh njegovih razsežnostih in ob aktivni soudeležbi krajevnega prebivalstva kakor tudi potrebo po ohranitvi in ovrednotenju Kraške gorske skupnosti; nenazadnje je seveda opozorila na potrebo po sodelovanju s sosedi in še posebej s Slovenijo, pri čemer bi morali slovenska manjšina v Italiji in italijanska v Sloveniji odigrati pomembno povezovalno vlogo. Deželno vodstvo SSK izraža upanje, da bo nova deželna uprava vodila konstruktivno politiko na vseh nakazanih in še drugih področjih, in to tudi v dialogu s slovensko manjšino.

Ožje deželno tajništvo SSK je na svoji seji obravnavalo tudi druga vprašanja. Izrazilo je zadovoljstvo nad izpeljavo raznih pobud, ki jih je stranka pripravila ob priložnosti nedavnega vrha Srednjeevropske pobude v Trstu, še zlasti pa manifestacije pred tržaško Pomorsko postajo.

Izkazalo se je, da so bile te pobude še kako potrebne, da je prišla do izraza vse preveč zanemarjena in zapostavljena problematika Slovencev v Italiji. Nanjo sta na vrhu na dvostranskem srečanju s predsednikom italijanske vlade Silviom Berlusconiem in zunanjim ministrom Antoniom Martinom primerno opozorila tudi slovenski premier Janez Drnovšek in zunanji minister Lojze Peterle. SSK ob tem izraža začudenje, da je italijanska stran, kot kaže, povezala reševanje omenjene problematike z reševanjem problema zapuščenih dobrin istrskih beguncev.

Ožje deželno tajništvo SSK je nadalje z obžalovanjem vzelo na znanje nekatere aspekte dokumenta, ki ga je ob priložnosti vrha Srednjeevropske pobude objavila v Trstu deželna DSL ob navzočnosti Piera Fassina, ki pri vsedravnem vodstvu stranke odgovarja za mednarodne odnose. Dokument posebej opozarja na zahtevo po zaščiti italijanskih skupnosti v Istri in Dalmaciji oziroma na zahtevo po odpravi njihove diskriminacije. Od Slovenije in Hrvaške zahteva, da priznata posebno avtonomijo Istri, opozarja tudi na zahtevo po vrnitvi zapuščenih dobrin istrskim beguncem, nikjer pa izrecno ne omenja slovenske manjšine.

Kako so delili pomoč...

(nadaljevanje s 1. str.)

bično stvar, da je samovoljno razpolagal z denarjem slovenskega ljudstva in da si zdaj lasti kot svojo imovino, ki nikakor ni njegova. Ljubljansko Delo pa očita tudi, da ljudje, ki so vodili tako politiko, niso zdaj nič kaj hvaležni za matično darežljivost; mi bi pa dodali, da se med nami postavljajo, kot da bi podjetja in banke bile sad njihove izključne pridnosti in sposobnosti. Zdaj je prej neusahljivega vira sredstev konec in zato se matična Slovenija spreminja za te kroge v »skopuško mačeho«.

Verjetno jim še zdaj ni in ne bo odklenalo, ker so gospodarsko močni in si ne pomišljajo pogojevanja vse, ki hočejo kakorkoli delati s slovenskimi podjetji, ker imajo pač v rokah vse mehanizme, in drugih k pogrnjeni mizi ne pustijo. Privatizacija je pa bila na tej strani meje opravljena že davno prej, kot se je v matici o njej začelo govoriti. Kakor se je zgodilo za tih in nad vse diskretno prisvojitve stavbe Primorskega dnevnika na ulici Montecchi, ki je bila še pred nekaj leti last Ciril-Metodovega društva. Stvari tečejo po povsem predvidljivih kolelnicah, ki jih je začrtal močnejši. Do kdaj se bo to dogajalo, je odvisno samo od tistih, ki sedaj kakor prej nadzorujejo dogajanje na tem področju.

- S

Teden v Italiji

Ne mine teden, da se ne bi Berlusconi zapletel v polemike, ki šibijo njegovo vlado iz koalicijske, ki jo podpira. Zadevo je sprožil nedeljsko srečanje, ki ga je premier imel z nekaterimi člani vlade in predstavniki družbe Fininvest. To je bilo več kot dovolj, da je opozicija začela spraševati, ali niso na dnevnem redu pogovorov imeli zasebnih interesov Berlusconijeve družbe. Lahko, da gre zgolj za nerodnost, toda taka nerodnost se ne sme zgoditi predsedniku vlade, ki ne more niti kihnuti, ne da bi kdo tega ne zabeležil. Sum je bil toliko bolj upravičen, ker je v tistem trenutku bila v polnem teku preiskava o najnovejši podkupovalni aferi, ki je zajela tudi družbo Fininvest in preko nje tudi Berlusconijevega brata Paola. Dva dni po sporni večerji v vili Arcore so milanski sodniki zahtevali aretacijo Paola Berlusconija. Predsednik vlade je to slutil, zato je izkoristil konvencijo krščanskodemokratske sredine (ki sodeluje v njegovi koaliciji), da je ponovno silovito napadel sodnike, češ da zganjajo pravo nasilje in da terorizirajo osumljence. Še nekaj mesecev prej Berlusconi in njegovi niso bili tako mehki do ljudi, ki so bili vpleteni v razne afere; zdaj pa, ko grozi ista usoda tudi njim, postajajo vse bolj občutljivi in človekoljubni. Dvojna mera!

Dogodek potrjuje tudi nevarnost same vile Arcore, kamor je Berlusconi vabil na jesen slovenskega premiera Drnovška, kot da bi zasebno okolje favoriziralo urejanje slovensko-italijanskih odnosov. Drnovška vabimo, kakor smoto že storili po srečanju, naj v Arcore nikakor ne gre, temveč naj zahteva formalen okvir pogovorov. Kako se italijanska diplomacija obnaša do slovenske, je zgovorna priča novogoriški dogodek: podtajnik na zunanjem ministrstvu Caputo bi se moral udeležiti medžupanskega srečanja ter

izkoristiti priložnost za sestanek s slovenskim zunanjim ministrom Peterletom. Caputo pa je udeležbo in srečanje odpovedal, ker je moral na nujne posvete v Bruselj. S tem je močno presenetil tudi svoje kroge, saj so še v sredo dopoldne napovedovali sestanek. Dogodek lahko brez pomislekov označimo kot pomanjkanje vljudnosti. - S

Poletno nasilje

Poletje je čas počitnic, izletov, potovanj in več ali manj zasluženega oddiha. Vse je združeno s premikanjem, če se le da, z lastnim sredstvom. In tako smo vsak dan priče dolgim kolonom turistov, izletnikov ali preprosto kopalcev, ki gredo k morju. In hitijo. Mudi se jim pač, da zbežijo prometni konici ali pripeki, da pridejo čimprej do cilja. Vse je razumljivo, ni pa razumljivo in še manj dopustno, da tvegajo življenje s hitrostjo, ki je toliko bolj nevarna na prezasedenih avtocestah, ob utrujenosti zaradi sopare ali dolge vožnje. In vendar sprejemamo to nevarnost in nesreče ter žrtve, ki so z njimi povezane, kot nekakšno nujno zlo, ki nas prizadene manj kot žrtve v vojnah ali naravnih nesrečah. Prav v prometu pa je odgovornost vsakega posameznika največja. Previdnost ne bo nikoli odpravila vseh nesreč, toda gotovo bi močno zmanjšala in ublažila posledice. Zdaj pa je žrtev na cestah kot bi šlo za vojno in vsakodnevna poročila se zdijo dopisi s fronte. Stvar je, da smo se na žrtve iz prometa navadili, postale so del našega vsakdana in nas ne prizadenejo več. Tudi življenje kot vrednota izginja iz naše zavesti, saj smo že povsem brezbrizni, ko zremo nesrečo in trpljenje afriških ljudstev in bližnjih Bosancev. Življenjeverdnost, ki bi jo morali čuvati, izginja tudi iz zavesti mnogih mladih, ki se nalašč, kot za igro, spuščajo v neumna tveganja. Zdaj so si nekateri izmislili praktično preiskovanje učinkovitosti zračnih blazin - air bagov, ki se v vozilu avtomatično napihnejo v primeru nesreče. Zato mladoletniki z ukradenim avtomobilom usmerijo vozilo z vso paro v zid. Posledice so očitne. Prav tako se je sprevrglo v neumno posnemanje metanje kamenja z mostov nad avtocestami. Neumnost, ki je imela že več tragičnih posledic. Kot da nosimo v sebi kali smrtne naveličnosti nad družbo. Nekaj odgovornosti pa je treba naprtiti tudi naravovarstvenikom, ko so vcepili ne prav uravnoteženo spoštovanje do narave in njenih prebivalcev. Tako mnogi omedlevajo za ogroženo žuželko ali preprosto muho, pozabljajo pa svetost življenja in na božji načrt, ki stoji za človekom.

- S

Kaj pravzaprav je levica danes? Po moje je danes levica pred razsulom. Nočem biti nesramen, ampak po mojem mnenju je levica živeči mrtvak. Med vsemi krizami v političnih kulturah je kriza levice najtežja. Nima več kaj povedati. Z več vidikov je to konservativna stranka, predvsem v tem, kako omalovažuje moderni svet in obenem tudi novo večino v parlamentu. Je to levica? Orlando je na levici skupaj z Adornatom?

Ernesto Galli della Loggia

(univerzitetni docent zgodovine političnih strank v Perugi)

Spreobrnjenje gospe Florenine

V majhnem furlanskem mestu, ki je bolj vas kot mestece, živi gospa Florenina. Biva tik ob cerkvi, na velikem trgu. Vse ljudi je vedno puščala pri miru in oni njo. Na lepem vrtu pod mogočnim drevesom ima mizico, senčnik in ležalnik. Tu je prebila vse lepe dneve od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Ob njej dremucka velik angorski muc. Domačini je niso pozdravljali, ker ni nikoli nikogar ogovorila. Prišleke je običajno odpravila na pragu, češ da ona ne bo čistila za nikomer. Zjutraj si jo srečal, ko je šla v trgovino in po časopis. Nikomur ni hotela nič in nihče tudi njej ne... Samo don Faustino, pravi božji volec, jo je pred leti za Veliko noč ogovoril: »Gospa, kako to, da ne prihajate nič v cerkev? Mislite, da ne boste umrla?« Kratko mu je odgovorila: »Vi se lepo brigajte za svoje delo, jaz se pa za svoje! Ko bom umrla, me bodo že drugi pokopali, saj se še noben mrlič ni pokopal sam!« Od tedaj jo je don Faustino pustil pri miru in ona njega. Če sta se srečala, sta si pomahala in šla vsak svojo pot.

Lansko poletje v vročem julijskem popoldnevu se je na trgu ustavil avto z rimsko registracijo. Iz njega je izstopil mlad eleganten gospod. Poiskal je beležnico in hodil od hiše do hiše. Dozdevalo se je, da nekaj išče. Trikrat je šel mimo hiše gospe Florenine, si jo ogledoval in zopet nekaj preverjal v beležnici. Potem gre v avto in začne s kamero snemati trg, cerkev in seveda tudi njeno hišo. Z razliko od ostalih je tu zelo podrobno snemal stopnice, lepi portal, okna, vrt... Gospa je kot vedno opozovala dogajanje na trgu in se kot vedno delala, da nič ne vidi, čeprav je vedno videla vse. Postala je vznemirjena ob vsem tem, obenem pa tudi radovedna. Ne ve, ali jo je zanimalo, kaj ta človek hoče ali kdo je. Po dobri uri, ko tujec konča snemati, pozvoni. Ker pa v hiši ni nikogar, gospa kar z ležalnika zakriči: »Kaj hočete?« Elegantini gospod vpraša v polomljeni italijanščini: »So tu Farolovi?« Priimek je tako zmahnil, da ga ni razumela; zato ona ponovno zakriči: »Koga iščete in kaj hočete?« Ko je tujec slišal ta »rafal« in ga verjetno ni bil vajen, je pozabil še tisto malo italijanščine, ki si jo je naučil, in kar špansko nadaljeval... Gospe se zazdi to zanimivo, zato se počasi dvigne iz ležalnika in pride do vrtnega ograja. Tujec ji dopove v španščini in s kretnjami, da je bil na Stari gori. Tam je videl zaobljubljeno podobo, ki jo je prinesel tja njen ded. Na njej je ta naslov. On pa je sin tega in tega. Gospa spozna sina svojega brata, o katerem že petdeset let nič ni vedela in se je odselil

v Argentino. Gospod ji pove, da je dve leti duhovnik. Tedaj gospa v tipični furlanski glasnosti kriči in se objemata kar čez ograjo. Ko je sosedsvo slišalo ta nenavadni glasni govor gospe Florenine, je napolnilo okna in bilo trdno prepričano, da je končno dobila sanjskega princa.

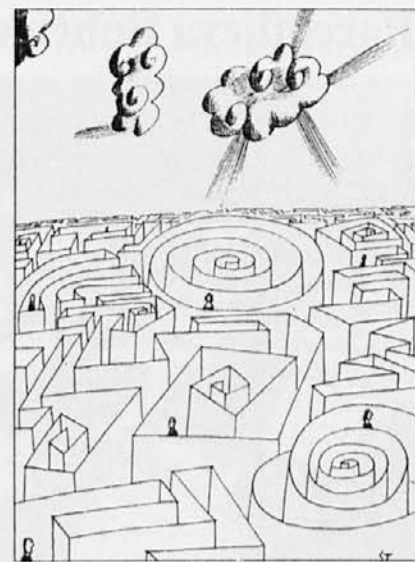
Od tedaj dalje je gospa Florenina vsak dan v cerkvi. Polovico pokojnine da redno don Faustinu za potrebne. Njen »sodržno«, ki je bil nedotakljiv, je postal skladišče župnijskega karitasa. Lansko šolsko leto je bila nekajkrat na šolah, kjer so dijaki iz tega kraja, in se je redno zanimala zlasti za tiste, za katere se starši manj zanimajo. Letošnje poletje je plačala inštrukcije petim, ki imajo popravne izpite. Kjerkoli vidi potrebo, je zraven. Od tega dogodka dalje je postala »nova šjora Florenina.«

Ali je res moral priti na obisk tisti argentinski nečak, da je tej »šjori« odprl oči za okolje, kjer živi? Kdo to ve? Ali je to spreobrnjenje? - Vse to prepuščam v presojo in premislek! -

Ambrož Kodolja

Nov, samostojen raziskovalni inštitut na obali

V okviru naporov za postopno dograditev in zaokrožitev »tretje Univerze« na obali stopa v svojo zaključno fazo tudi pobuda za ustanovitev novega, samostojnega mednarodnega raziskovalnega inštituta. V zvezi z njo sta nastala kar dva ločena konkurenčna projekta in sicer projekt dr. Duše Krnel Umek »Znanstveni inštitut za humanistiko in družboslovje R. Slovenije v Slovenski Istri« in projekt mag. Darka Darovca »Mednarodni inštitut za mediteranske in istrske študije v Koprju«. Pobuda o ustanovitvi nove znanstvene - raziskovalne ustanove uživa široko podporo ne samo ključnih lokalnih dejavnikov, ampak tudi osrednjih znanstveno - raziskovalnih ustanov Slovenije (ISH, ZIFF, ZRC SAZU ido.), ki so tudi pripravljene pomagati, da bi novi inštitut čimprej shodil. V strokovnih recenzijah najdemo ugotovitve, da je ustanovitev inštituta utemeljena med ostalimi tudi z dobrim programom, z znanstveno - raziskovalnimi dosežki zadnjih let in z ustreznimi kadrovsko podlago. Na posvetu v Koprju ob koncu junija, ob prisotnosti ministra za znanost in tehnologijo, dr. Rada Bohinca, so razpravljali brez zadržkov podprli potrebo po inštitutu. Pri tem so se pretežno izrekli za širši koncept mag. Darovca s poudarkom, da se naj leta obogati z elementi prvega in da se naj raziskovalni potenciali združijo.

Današnji človek gradi pogosto okrog sebe trdnjave udobja in osebne individualne gotovosti. Večkrat se zgodi, da si na tak način za pre pot do sočloveka. In življenje postane labirint...

Pri tako pomembni odločitvi in dejanju bi namreč ne smeli biti v ospredju prestižni problemi avtorstva, ampak vsebine. Tudi sam minister je najprej poudaril, da želi imeti vlada pri urejanju te zadeve enega samega sogovornika in da se naj odločitev podredi tudi dejstvu, da lahko doseže ustanovitelski delež ministrstva največ 20% potrebnih sredstev, vse ostalo pa si bo moral inštitut poiskati na trgu. Zato je ustrezen izbor vsebin še kako pomemben. Pod pogojem, da se te stvari čimprej uredijo, bi lahko inštitut zaživel enkrat ob koncu leta.

Podpora širšemu konceptu gre tudi in predvsem spričo vse močnejše postopne integracije širšega severno-jadranskega prostora, zaradi česar bi se morali tudi raziskovalni in znanstveni interesi čimprej ujeti v te širše tokove in v ta širši prostor. Krčenje dela inštituta na humanistične in družboslovne vede predvsem znotraj ožjega istrskega prostora je preveč omejujoče in ne odgovarja ustrezno na izzive časa. Vzpostavitev novih državnih stvarnosti, zapletena zgodovinska, sedanja in verjetno tudi bodoča razmerja med njimi in afiniteta obmejnega prostora za proučevanje teh razmerij terjajo razširitev raziskav s humanističnega in družboslovnega področja tudi na druga, zlasti na ekonomsko. Eden ob uporabnikov oz. naročnikov raziskav utegne npr. postati tudi zunanje ministrstvo. V naporih za utrditev naše državnosti in v bitki za uveljavljanje njenih interesov v razmerju do močnejših sosedov smo namreč skoraj v neprestani defenzivi, tudi spričo informacijske nerazvitosti in pomanjkanja močnih in otipljivih argumentov. Tako izgubljam diplomatske in medijske bitke tudi v primerih, ko je »prav« povsem na naši strani.

Milan Gregorič

Spoznal sem ljudi, toda šel bomo domov, da bi videl, če lahko znova spoznam tudi sebe.

Miguel de Unamuno

Vsi sodobni pripomočki, pa naj gre za računalnik ali telefon, človeku res priskrbijo veliko udobja, v bistvu pa ga vedno bolj odbijajo od bližnjega in ga potiskajo v samoto.

Puccinijeva Bohème na Goriškem gradu

V nedeljo, 24. julija, je goriško občinstvo na pobudo kulturnega združenja Lipizer lahko po dvajsetih letih spet prisostvovalo operni predstavi v svojem mestu. Puccinijevo opero *la Bohème* je izvajal ukrajinski lirični teater iz Donetska, ki ga sestavlja kar 145-članski operni ansambel. (foto Studio Reportage)

XIII. filmski festival Sergio Amidei v Gorici

V Gorici se bo ta teden v četrtek, 28. julija, pričel filmski festival, ki ga poznamo pod imenom Sergio Amidei. Letos bo festival, ki vsako leto podeljuje nagrado za najboljši filmski scenarij, potekal že trinajstič. Poimenovan je po goriškem rojaku Sergiu Amideiu, ki je bil zelo poznan italijanski filmski scenarist. Mirno lahko rečemo, da je nekaj slovenskega tudi v tej goriški in danes že zelo uveljavljeni vseitalijanski prireditvi, kajti med pobudniki filmskega festivala je bil pred leti prof. Darko Bratina, ki je še sedaj predsednik te prireditve.

Letošnji filmski festival Sergio Amidei bo v znamenju mladih režiserjev, ki bodo 3. avgusta v Gorici prvič predstavili premiero 100 minut dolgega filma z naslovom *De generazione*. Film je režiralo deset mlajših režiserjev in je dejansko omnibus desetih kratkih zgodb, ki so med sabo povezane z rdečo nitjo. Film so režirali Alessandro Valori, Asia Argento, Andrea Moulá, Marco in Antonio Maletti, Alberto Taraglio, Giorgio Bellocchio, Andrea Prand Straller, Eleonora Fiorina, Antonio Antonelli in Alex Fufascelli. Organizatorji letošnje nagrade Sergio Amidei za najboljšo filmski scenarij v italijanskem filmu obljublajo, da bo večina teh mladih režiserjev prisotna na premieri v Gorici, ko bodo tudi govorili o krizi v italijanskem filmu. Poleg mladih režiserjev in mladih scenaristov (ljudi, ki pišejo

filmske zgodbe), bo v Gorici med festivalom tudi veliko igralcev, filmskih zvezd in vseh tistih, ki se vrtijo okrog sveta filma. Res lahko rečemo, da bo nagrada za najboljši scenarij letos tako bogata, kot doslej še ni bila. Videli bomo lahko naslednje filme: *Maniaci sentimentali* režiserke Simone Izzo, ki bi morala biti z režiserjem Ricyjem Tognazzijem v četrtek v Gorici, film *Mille bolle blu* režiserja Leoneja Pompuccija, film *Alessandra D'Alatrija Senza pelle*, film *Jima Sheridanana Nel nome del padre*, film *Nannija Morettija Caro diario*, Ken Loachev film *Piovono pietre*; v netekovalnem delu pa *De generazione* desetih mladih režiserjev in film *Stefana Roncoronija Fine dell'intervista*. V tekmovalnem delu festivala v Gorici pa bodo zavrteli še film *Cari fottutissimi amici* Maria Monicellija.

Našteli smo samo naslove filmov in njihove režiserje, ker bi sicer morali predolgo pisati imena vseh scenaristov, ki jih je pri vsakem filmu običajno več. Nagradni festival se bo zaključil v soboto, 6. avgusta, ko bo tudi slovesna podelitev priznanj najboljšim scenaristom.

Vse projekcije filmov se bodo pričele ob 20.45 na Goriškem gradu v gledališču pod šotorom. Vstopnica za posamezni film stane 6 tisoč lir, za vse predstave pa samo 50 tisoč. Vstopnice in abonmaje lahko kupite v knjigarnah Antonini v Gorici.

Jurij Paljk

Zveza slovenske katoliške prosvete in Zveza slovenskih kulturnih društev vabita k proslavljanju Gregorčičevega leta ob 150. obletnici pesnikovega rojstva.

Simon Gregorčič v posoškem prostoru

je naslov pobude, ki naj skupaj s šolskimi zavodi prispeva k večsmerni ustvarjalnosti študirajoče mladine.

PRAVILNIK:

1. Pobuda je namenjena dijakom nižje in višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na Goriškem ter goriškim univerzitetnikom.

2. Dijaki in univerzitetniki smejo sodelovati s pisnimi, likovnimi in fotografskimi prispevki na temo iz naslova.

3. Vsebinski prispevkovi se mora vezati na osebnost Simona Gregorčiča in prostor, ki ga je v svojih delih podoživljal, sicer pa je izbira prosta in izdelki smejo obravnavati slovstvo (proza ali poezijo), zgodovino, geografijo, arhitekturo, družboslovje, etnografijo itd.

4. Prispevke s podpisom naj dijaki izročijo svojim profesorjem humanističnih predmetov najkasneje do 17. decembra t.l.; profesorji bodo gradivo dostavili na sedež ZSKD ali ZSKP. Univerzitetniki naj gradivo izročijo osebno.

5. Predložene prispevke bo pregledala posebna petčlanska komisija, ki bo pripravila namensko srečanje, na katerem bo vsem sodelujočim izročila priložnostno darilo. Izdelki bodo tudi objavljeni in na ogled javnosti.

ZSKP-ZSKD

Likovna razstava na Goriškem gradu

Na Goriškem gradu je do konca tega meseca še na ogled likovna razstava, ki jo je goriška občinska uprava priredila avtorici Luisi Zanibelli. Slikarka je po rodu Benečanka, živi in dela pa v Rimu. Zanibellijeva je začela svojo slikarsko pot na likovnem liceju v Torinu; tu je obiskovala tudi akademijo za likovno umetnost. Študij slikarstva je pozneje nadaljevala v Parizu, kjer se je izpopolnila v grafiki in obiskovala atelje slikarjev Friedlanderja in Lacouriera, študije pa je končala na akademiji likovnih umetnosti v Parizu.

V Gorici predstavlja Zambellijeva zelo lepo razstavo 34 večjih platen v tehniki akrila. Vse slike, ki so na razstavi v Gorici, so nastale od leta 1979 do lanskega leta. Goriška razstava nam predstavlja slikarko, ki odlično obvlada tehniko akrila. To je obiskovalcu takoj jasno, ko vstopi v lepe grajske prostore in zagleda prva večja platna, na katerih je poslikano morje. Zelo zanimivo je dejstvo, da je Luisa Zanibelli predstavila v Gorici cikel slik na temo: Nebo, morje in zemlja. Morda so še najbolj prepričljive slike, na katerih je poslikano samo nebo, ali pa tiste, ki so posvečene morju. Po mojem mnenju je Zanibellijeva dosti slabša takrat, ko slika zemljo, pravzaprav obale in puščave, nekak kraški izmišljeni svet, ki ne pozna življenja. Tu je likovna umetnica zelo dovršeno slikala; pozna pa se, da prav tem slikam manjka vse tisto, kar iz neke slike naredi umetnino. Vprašanje, ki se pojavlja ob tej razstavi na Goriškem gradu, je predvsem to: kako je možno, da vsem slikarjem, ki niso Goričani, a v Gorici razstavljajo, uspe dobiti bogate sponzorje, našim slikarjem pa ne? Z veseljem bi namreč videli na Goriškem gradu v poletni sezoni tudi kakega krajevnega likovnika.

Jurij Paljk

Dol Pok. Melanija Vizintin

Pokojna Melanija je pred dobrim mesecem spremila na doljansko božjo njivo moža Miljota, pretekli teden pa se mu je še sama pridružila po nepričakovani smrti.

S pokojnim možem sta bila lep zgled krščanskega zakona. Imela in vzgojila sta pet otrok, od katerih so štirje še živi. Redno sta hodila v cerkev tudi med tednom.

Pokojna Melanija je bila tudi ljudska pesnica in je zapustila zvezek pesmic, v katerih v vezani obliki opisuje zlasti doživljanje domačih cerkvenih praznikov in dogodkov, tako npr. prenos kipa fatimske M.B. v doljansko zasilno kapelo. Trdno je upala, da dočaka tudi novo cerkev, ki si zanjo vsi zelo prizadevajo, a ni ji bilo dano. Naj pri Bogu skupaj z možem prosi, da bi ovire za novo cerkev bile čimprej premagane.

Melanija, počivaj v Bogu! Sorodnikom naše sožalje.

Prav na tem mestu sem srečal enega svojih prijateljev, zelo izobraženega, načitanega človeka, ki veliko potuje, vendar nikoli nič ne napiše. Ko sem ga vprašal, zakaj ničesar ne ustvari, je odgovoril, da ustvarja potrošnje.

Miguel de Unamuno

Dva festivala

Ena izmed nastopajočih gledaliških skupin (foto Studio Reportage)

V prejšnjih tednih sta potekala v Gorici dva poletna festivala: festival amaterskih gledališč in lutkovni Alpe Adria Puppet festival.

Državni festival amaterskih gledališč za trofejo Goriškega gradu je letos potekal že četrtrič. V mesecu dni se je na Goriškem gradu zvrstilo devet gledaliških skupin iz različnih

krajev Italije. Zmagala je skupina Campogalliani iz Mantove z igro Luigija Lunarija *Tre sull'altalena*.

V petek se je na Goriškem gradu zaključil tudi lutkovni festival, ki je bil letos organiziran v sodelovanju s čedajskim Mittelfestom. Na njem se je zvrstilo 14 predstav v raznoraznih lutkovnih tehnikah.

Maturantski izlet po Sloveniji

Goriški in tržaški maturanti

Tudi letos je Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije organiziralo izlet za maturante slovenskih zamejskih šol. Poučni izlet, ki se ga je udeležilo deset maturantov iz Gorice in devetindvajset iz Trsta, je nam Primorcem odkril manj poznane in dostopne kraje slovenske države. Spremljali so nas trije profesorji in predstavnik Zavoda za šolstvo Republike Slovenije profesor Evgen Dujc, ki je bil tudi naš vodič.

Naše potovanje smo pričeli 11. julija. Odpotovali smo iz Gorice in se najprej odpravili v Trst po svoje sovrstnike. Avtobus se je hitro napolnil in z velikim navdušenjem in pričakovanjem smo se odpravili na pot. Veseli smo bili, da smo se lahko udeležili izleta po Sloveniji in jo tako še bolj spoznali. Veselili smo se tudi novih spoznanj in prijateljstev. Ta so se začela spletati kar hitro. Ob prvi priložnosti smo drug drugemu segali v roke in si začeli izmenjavati izkušnje. Pot nas je prve dni vodila po Dolenjski in Beli krajini. Ogleдали smo si Kočevje, Novo mesto, Črnomelj in Metliko, samostan Pleterje in umetnostno galerijo v Kostanjevici, obiskali smo tudi Vinico in tako prispeli prav do hrvaške meje, ki teče ob reki Kolpi. Zelo zanimiv je bil ogled kmetije Adlešiči, kjer izdelujejo domače platno in pisanice. Tu so nas zelo lepo sprejeli in pogostili, mi pa smo si z velikim zanimanjem ogledovali prejo lana, tkanje platna in končne izdelke, ki so bili tam razstavljeni. Zelo nas je pritegnilo barvanje pisanic. Nekateri so bili tako navdušeni, da so celo kupili posebna pisala, da bodo tudi sami posku-

šali izdelati pisanice. V Prekmurju, kamor smo prispeli naslednje dni, smo si ogledali obrtno delavnico v Filovcih, kjer se ukvarjajo z lončarstvom. Videli smo, kako pod spretno lončarjevo roko nastajajo vaze in različne posode, kako jih potem pečejo in dobijo značilno prekmursko črno keramiko. V Bogojini smo obiskali znamenito Plečnikovo cerkev, ki nas je s svojo kombinacijo gotske in moderne arhitekture zelo prevzela. Z navdušenjem smo se v četrtek popoldne odpravili v Moravske toplice. Tu smo se kopali v termalni vodi, a tudi utrjevali vezi, ki so se počasi, a vztrajno pletle med nami. Vse je očaral Maribor, čeprav smo se tu ustavili sorazmerno kratek čas. Pot nas je še vodila čez Slovenj Gradec, Kamnik in Radovljico do Bleda in nato čez Kranjsko goro, Vršič in po Soški dolini do doma. Pred prihodom v Gorico smo se še zahvalili ljubivemu šoferju in profesorju Dujcu, ki nam je razkril toliko zanimivosti in lepih kotičkov Slovenije. V Gorici je prišel čas pravega slovesa. Goričani smo iztopili in med mahanjem rok in obljubami, da se bomo še videli, je avtobus odpeljal proti Trstu. Izleta je bilo tako konec, a v naših srcih bodo ostali lepi in neizbrisni spomini na čudovit teden, ki smo ga preživeli v naši matični domovini. Zato še enkrat hvala profesorjem, ki so nas spremljali, profesorju Dujcu in Ministrstvu za šolstvo in šport, ki je izlet omogočilo. Marlenka Žerjal

Najbolj univerzalno je najbolj individualno.

Miguel de Unamuno

Prireditve ob 50-letnici Rižarne

Tržaška Občina se v tem času z vrsto kulturnih prireditev spominja 50. obletnice ustanovitve edinega uničevalnega taborišča v mejah italijanske države, to je zloglasne tržaške Rižarne. V ta niz spadata tudi dve prireditvi, ki sta se odvijali konec prejšnjega oz. začetek tega tedna. V soboto, 23. t.m., so v palači Costanzi otvorili razstavo videmskega umetnika Giorgia Celibertija »Glasovi spomina«: gre za vrsto stel, ki obsojajo vojno in nasilje ter obenem izražajo človekovo upanje in hrepenenje po boljšem svetu. Razstava bo odprta do 28. avgusta.

V ponedeljek, 25. t.m., pa se je v prostorih Rižarne odvijal koncert

»Glasba za Holokavst«, ki je obsegal tri sklope: prvi je vseboval skladbo Luigija Nona »Pomni, kaj so ti storili v Auschwitzu«, v drugem in tretjem pa sta otroški zbor in glasbena skupina RTV Slovenija pod vodstvom Nade Matošević izvajala Kogojeve Otroške pesmi in mladinsko spevoigro »Brundibar« (»Brenkač«), ki jo je leta 1938 napisal češki skladatelj Hans Krasa, ki je umrl v Auschwitzu. Spevoigro so med 2. svetovno vojno večkrat uprizorili v nacističnem koncentracijskem taborišču Terezín (Theresienstadt), pred kratkim pa so jo izvedli na nedavno končanem čedajskem Mittelfestu.

N.L.

Pogled na razstavo Giorgia Celibertija

Posnetek s ponedeljkovega koncerta v Rižarni

Scenski koncert »Al' maraš kaj za me?« navdušil slivensko občinstvo

Teden dni po koncertu Smrtnikovih fantov je bil Terčonov borjač v Slivnem zopet prizorišče pomembnega kulturnega dogodka. Zbor Hrast iz Doberdoba in gledališka skupina Oder 90 iz Gorice sta namreč izvedla t.i. scenski koncert »Al' maraš kaj za me?«. Gre za predstavo, s katero so pevci in igralci nastopili že preteklega 17. junija na Belotovem borjaču v Doberdobo; v petek, 22. julija, pa jih je pot prinesla na Tržaško, in sicer na Terčonov borjač v Slivno, ki se je za to priložnost dodobra napolnil. Večer je priredilo SKD Hrast iz Doberdoba s sodelovanjem zbora Fantje izpod Grmade ter pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij.

Zbor je pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča zapel 15 ljudskih pesmi, katerih povezovalna nit je ljubezen, in ki so se prepletale z vrsto gledaliških prizorov, ki so jih na isto tematiko izvajali člani Odra 90. Jedro koncerta je tvorila suita Sama Vremšaka

Vascit pr' Zile oz. Ziljska ohcet, slišali pa smo še druge priljubljene slovenske ljudske pesmi, kot npr. Pa se sliš', Teče mi vodica, Kje so tiste stezice itd.

Številno občinstvo, ki je napolnilo kot nalašč za tovrstne predstave narejen Terčonov borjač, je bilo nad scenskimi koncertom navdušeno in je nagradilo izvajalce z dolgim toplim aplavzom, v prvi vrsti dirigenta Hilarija Lavrenčiča in režiserja Franka Žerjala. Aplavza je bila deležna tudi družina Terčon, brez občutljivosti katere bi take kakovostne kulturne prireditve, kot je bila petkova na tej lepi domačiji v Slivnem, sploh ne bile mogoče.

ŽUPNIJA SV. JAKOBA: od 7. avgusta dalje bo nedeljska sveta maša za slovenske vernike v župnijski svetega Jakoba v Trstu vsako nedeljo ob 9.15 uri.

Ustoličili metropolita Jovana

V nedeljo, 24. t.m., so v srbsko-pravoslavni cerkvi Sv. Spiridiona v Trstu slovesno ustoličili metropolita Jovana, ki bo načeloval novoustanovljeni škofiji, ki obsega Hrvaško, Slovenijo in Italijo in ki ima svoj sedež v Trstu. Ustoličenje, ki mu je prisostvovalo več sto vernikov, se je udeležil tudi srbsko-pravoslavni škof iz Hannovra, Konstantin, ki skrbi za srbsko-pravoslavne vernike v zahodni Evropi in pod upravo katerega je do nedelje spadala tudi tržaška srbska skupnost. Novoustanovljena pravoslavna škofija bo pripadala beograjski patriarhiji, kar je sprožilo precej negotovanja in polemik v tržaški srbsko-pravoslavni skupnosti. Še posebej so uprizorili protestne manifestacije glasni srbski novonaseljenci pod vodstvom predsednice Italijansko-srbskega kulturnega združenja Gordane Rokić. Glavna bojazen tržaških Srbov je ta, da s svojim novim statusom izgubijo dvestoletno avtonomijo, katero jim jo je bila zagotovila že Marija Terezija.

Draga zaprla vrata

V nedeljo so otroci s svojimi starši zapustili lepo Drago. 47 otrok od 5. do 15. leta je preživel 20 dni živahnih in veselih počitnic. Odšli so objokani, ker so se ločili od tolikih prijateljev. Obljubili so, da se bodo tudi prihodnje leto srečali v Dragi.

Najbolj všeč jim je bilo kopanje v Sosljanu. Višek veselja so doživeli v živalskem vrtu v Lignan, kjer so od blizu spoznali živali, popoldne pa so se kopali. Ogleдали so si tudi ogromno Briško jamo.

Proti koncu kolonije so znosili skupaj veliko drv in prižgali ogromen kres, okrog katerega so lepo prepevali. Skoro vsak večer so gledali lepe filme. V prostih urah so risali, barvali in imeli pevske vaje. Ob zaključku so nastopili kot Indijanci in se veselili, ko so starši tekmovali v športu. Tri nedelje so šli peš iz Drage k sv. maši na Pesek; na praznik sv. Marije Magdalene zvečer pa so prišli peš v Bazovico in na slavlje farne zavetnice.

Na praznik sv. Elije, zavetnika Drage, so šli od hiše do hiše z vabilom k počastitvi vaškega svetnika v koloniji. Dobri vaščani so poskrbeli za sladko pojedino za otroke, prisotne vaščane in ljudi iz sosednjih vasi, tudi z onstran meje.

Društvo SLOKAD, ki že od leta 1947 prireja lepe kolonije za slovenske otroke, se Dražanom lepo zahvaljuje. Hvala tudi odličnim kuharicam in osebju, ki je skrbelo za otroke.

M. Živic

Sesljski zaliv ima novega lastnika

Od srede, 20. t.m., ima Sesljski zaliv novega lastnika. To je podjetnik Carlo Dodi iz Mantove, ki je zanj na dražbi potrosil deset milijard lir. Dodi, ki se ukvarja s proizvodnjo gospodinjstvih pripomočkov, namerava svoje načrte za razvoj zaliva razkriti šele septembra. Vsekakor vse kaže, da ne bo upošteval načrta, ki ga je o svojem času izdelal arhitekt Renzo Piano in ki je po Dodijevem mnenju vsaj za sedaj neizvedljiv.

Devinsko-nabrežinska občinska uprava je v zvezi z novim lastništvom

Sesljskega zaliva izjavila, da želi biti seznanjena z Dodijevimi razvojnimi načrti, da pa je zadovoljna, da je končno dobila sogovornika. Na novega lastnika in njegove načrte pa sta posebej pozorna tudi jadralski klub Čupa in Pietas Julia, ki imata svoja sedeža prav v Sesljskem zalivu.

Godbeno društvo Prosek praznuje svojo 90-letnico

Konec tedna bo na Proseku (pri Balancu) veliko slavlje proseške godbe na pihala, ki slavi svojo 90-letnico delovanja. Praznik se bo začel že v petek, 29. t.m., z otvoritvijo razstave slik in dokumentov iz preteklosti ter s predstavitvijo spominske brošure in slavnostnim koncertom.

V soboto, 30. t.m., bo ob 19. uri koncert godbe iz Bergama. V nedeljo, 31. t.m., že od 15. ure dalje zbiranje narodnih noš v »Šoščevi hiši«, skupna jubilejna slika pred cerkvijo na Proseku. Ob 17. uri mimohod narodnih noš in godb na pihala iz Doberdoba, Nabrežine, Trebč, Brega, Brežic in slavljenec iz Proseka do prireditvenega prostora na Belancu, kjer se bo začel koncert.

Slavnost se bo nadaljevala še v ponedeljek, 1. avgusta. Ob sobote dalje bo poskrbljeno za jedačo in pijačo v dobro založenih kioskih.

V soboto, nedeljo in ponedeljek pa bo za ples od 20.30 dalje poskrbel znani ansambel »Adrija kvintet«.

Vljudno vabimo vse, ki sta jim domača glasba in kultura pri srcu.

M.B.

Poučen in zabaven izlet na Madžarsko

Udeleženci letošnjega večdnevnega izleta, ki ga je - tokrat na Madžarsko - organizirala openska župnija skupno s cerkvenim pevskim zborom Sv. Jerneja, so mnenja, da so bili deležni izredno bogate in prijetne izkušnje. O tem se lahko vsakdo prepriča, če mu vsaj delno obnovimo vse etape izleta in se spomnimo na doživetja, ki jih je štiridnevni izlet nudil.

Ob ogledu prelepe katedrale Matije Korvina in sprehodu po obzidju Riške trdnjave, s katere so imeli razgled nad celotnim mestom, so izletniki pomislili tudi na lastno zgodovino, saj je Matija Korvin pravzaprav naš mitični kralj Matjaž. Seveda so to samo nekateri od spomenikov prestolnice, ki so si jih openski izletniki ogledali peš ali iz avtobusa. Vsem pa bo verjetno najbolj ostala v spominu romantična nočna vožnja po Donavi, ko so si ob

prepevanju slovenskih pesmi ogledovali razsvetljene palače in z lučkami okrašene mostove.

Drugi del izleta je vseskozi vodil in razlagal Opencem že od lanskega izleta poznani, široko razgledani ravnatelj dunajskega Korotana, mag. Tone Levstek. Prednost njegovih razlag je bila v tem, da ni samo našel odgovor na katerokoli zapleteno vprašanje, ampak je še posebej stalno poudarjal tiste podatke, ki so pomembni ali zanimivi za nas kot Slovence. Tudi po zaslugi njegove žene Agote, ki je Madžarka, so organizatorji lahko vključili v program izleta nekatere točke in zabave, ki jih običajne agencije večinoma ne nudijo. Bolj kot kratko kopanje v Blatnem jezeru bo izletnikom ostalo v neizbrisnem spominu nepredvideno romanje v baročno benediktinsko cerkev na polotoku Tihanyju, ko se jim je po napornem vzpenjanju mimo votlin, v katerih so živeli nekoč puščavniki, z vrha hriba odprl prekrasen razgled na Blatno jezero in prelepo pokrajino okoli njega.

Lahko rečemo, da je vsak dan po zanimivostih in lepih doživetjih še presegal prejšnje. Tako je prav na zadnji dan udeležence čakal morda najbolj originalni del programa. Po jutranjem kopanju v termalnem kopalnišču v Hevizu so se izletniki v podnožju trdnjave Sumeš podali na izlet v naravo, v pravo madžarsko pusto, kjer jih je čakal piknik z domačimi tipičnimi madžarskimi jedmi. Najbolj očarljivo in zabavno pa je bilo »prevozno sredstvo«, ki so ga imeli na razpolago: najpogumnejši so v gozdček sredi puste prijezdili na konju, ostali pa so se pripeljali, seveda med smehom in petjem, kot prava pionirska karavana na vozovih, ki so jih prav tako vleкли madžarski konji.

Po vsem povedanem je popolnoma nepotrebno ponovno poudarjati, kako domiselna je bila organizacija izleta in koliko truda sta vanjo vložila predvsem ga. Marica Dolenc in g. župnik Zvone Štrubelj. A vse to ne bi zadostovalo, če bi udeleženci sami ne bili vedri. Toda openska skupina je bila vedno dobro razpoložena in je bila kljub razlikam v letih homogena kot malokatera. Gospe so ustvarjale dobro voljo z vrsto drobnih pozornosti, kot je npr. stalno ponujanje odlično pripravljениh slaščic; drugi so spet skrbeli za smeh z raznimi domislicami, predvsem pa so bili vsi pripravljeni prepevati in pomagati drug drugemu. Skratka: bilo je tako lepo, da vsi komaj čakamo, da nam pripravijo še kak tako originalen izlet.

A.

Škedenjska mladina na Lovcih

Jeseni 4. Draga mladih

V prejšnji številki smo že objavili nekaj informacij o letošnjih študijskih dneh za mlade, o Dragi mladih. Tudi letos se bo prireditev, kot že rečeno, odvijala v parku Finžgarjeva doma oz. Marijanišča na Opčinah, in sicer od 1. septembra popoldne do 3. septembra opoldne.

Prav je, da se še za trenutek ustavimo ob tematični letošnjega srečanja, da jo bolje osvetlimo. »Zaposlovanje mladih« bo obenem zelo praktična in koristna, pa tudi aktualna tematika. »Študijski« del programa bo razvrščen v tri sklope, ki bodo tematiko osvetlili iz različnih zornih kotov.

V četrtek popoldne (1. sept.) bo predavanje nudilo splošnejše informacije o tem, kaj bo zahteval delovni trg od mladih, ki se pripravljajo na vstop v službo. V primeru zaposlovanja se vse bolj uveljavlja pojem projektnega — timskega dela, saj so zaradi novih gospodarskih panog in predvsem zaradi vse bolj agresivnega pristopa tako v gospodarstvu kot v privatnem življenju potrebni novi ljudje z novimi, neklasičnimi znanji. Vse večje so na primer zahteve po komunikativnosti, po sposobnosti dogovarjanja in samostojnega odločanja. Zato bo moral posameznik sam pri sebi ali pa preko organiziranih tečajev izpopolnjevati svoj osebni stil ter hkrati raziskovati samega sebe, da bo lahko razumel, česa je sposoben, česa pa ne. Od ljudi se v kadrovske službah ne zahteva več zgolj znanje, ampak vse bolj tudi kopica drugih sposobnosti, ki nimajo direktne zveze s strokovnim usposabljanjem.

V petek dopoldne (2. sept.) bomo tematiko nekoliko zožili in se osredotočili na gospodarske in zaposlitvene trende v Evropi. Predavatelj nam bo osvetlil vzroke za velik razmah brezposelnosti (posledice velike avtomatizacije proizvodnje, zamiranje nekaterih industrijskih panog in nastajanje novih, itd.), ki v prvi vrsti prizadeva ravno mlade. Novi menedžerji in pa tudi evropske politične oblasti same pripisujejo mladim veliko sposobnost prilagodljivosti in mobilnosti, kar jim je lahko v pomoč v novi situaciji. V ta namen je nastalo veliko evropskih programov, ki omogočajo izobraževanje, spoznavanje novih krajev, okolij in držav. Lahko pa je tu tudi napovedati, v kakšno izobraževanje je pametno vlagati svojo energijo. Človek na primer teži k vse večjemu lagodju, zato so nekateri sektorji, kot npr. turizem, gostinstvo in »industrija prostega časa« v večjem razvoju kot drugi. Tu ne gre spregledati niti računalniške revolucije, ki ima globoke posledice na področju zaposlovanja.

V petek popoldne bo na vrsti okrogla miza, na kateri bodo spregovorili predstavniki avstrijske vlade, s svetovalko ministra za delo in socialne zadeve na čelu, ter predstavniki agencij in uradov iz Slovenije in Italije, ki se direktno ubadajo s problemi zaposlovanja. Ti strokovnjaki bodo lahko odgovarjali na konkretna vprašanja, ki si jih mlad človek postavlja, ko programira svojo profesionalno kariero.

Člani Zdrženja katoliških študentov iz Ljubljane, ki so letos glavni organizatorji Drage mladih (organizacijo sprejmejo namreč izmenično organizacije iz različnih

pokrajin), so povabili same ugledne predavatelje in goste, ki prihajajo od vsepovsod (Slovenije, Avstrije, Italije) in ki so hkrati visoki državni uslužbenci ali pa strokovnjaki za posamezna področja.

Pripravili so tudi kulturni program, oz. srečanje s pisateljem Alojzom Rebulo, ter družabne točke (ples in zabava ter krajši izlet).

Točen program z naslovi predavanj in z imeni predavateljev bomo objavili v prihodnjih tednih. Na Drago mladih so vabljeni seveda tudi tisti, ki mislijo, da niso več rosno mladi, saj je prireditev odprta prav za vse, ki jih predavanja zanimajo. Mladi pa se lahko na Drago mladih tudi vpišejo, in sicer na naslov: MOSP, ul. Donizetti 3, Trst.

Janez Drnovšek
Breda Susič

Za dobro voljo

— Koliko hrupa delajo tam zunaj!

— Sram te bodi, da si tako popacal svoj zvezek!

Kdo je Silvio Berlusconi?

Angleški dnevnik *Financial Times* je 7. julija 1994 objavil podatke o anketi, ki so jo izvedli na Poljskem. Glavno vprašanje je bilo: ali zaupate Clintonu (ali Majorju, Kohlu itd.)? *Financial Times* opaža, da 62% Poljakov ne ve, kdo je Silvio Berlusconi, in meni, da navsezadnje v Italiji ni dosti drugače: 100% Italijanov ve, da gre za njihovega predsednika vlade; in vendar se dnevnik sprašuje, koliko jih ve, kdo je Silvio Berlusconi? S.Č.

Razstava del likovne kolonije Lopar 94

V soboto, 6. avgusta, bo ob 19.30 v združenem domu v Loparju, v okviru loparske fiere — šagre, otvoritev razstave del likovne kolonije Lopar 94. Razstavljeni bodo dela petnajstih umetnikov, ki so upodabljali v glavnem podobe iz preteklosti in s tem oživljali spomin na prihodnost vasi. Vas revnih ljudi in trdega dela je v njihovih umetninah dobila lahko in krila fantazije.

Na večeru bo predstavljena tudi najnovejša številka istrske domoznanske revije Jurina i franina. Vanda Skrk bo podala svojo interpretacijo istrskih ljudskih pesmi.

Razstava, ki jo je skupaj s kolonijo organiziral center Vita iz Kopra, se bo po fieri nadaljevala v hiši od Čjuda.

obvestila

V NEDELJO, 7. AVGUSTA, bo ob 16. uri v Sežani srečanje z misijonarji, ki so na dopustu v domovini. Najprej bo slovesno somaševanje, ki ga bo vodil koprski škof Metod Pirih, nato pa razgovor z misijonarji.

MESEČNA MAŠA ZA EDINOST bo v Marijinem domu v Trstu v ponedeljek, 1. avgusta, ob 17.30. Vljudno vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

V BARKOVLJAH bo v četrtek, 4. avgusta, ob 18.30 sv. maša in ura molitve za duhovne poklice in mladino. Toplo vabljeni k udeležbi! Vabita Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva.

DAROVI

Za kapelo sv. Leopolda Mandiča pri Domju: Amelija in Leopold Pangos, Trst - namesto cvetja na grob dragega prijatelja Antona Žerjala 50.000 lir.

Za potrebne otroke: Julka Brajnik 100.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Cijak Aleksander 50.000; Grgič Anamarija - Karlo, Svetko Lipanje 100.000; Nada v spomin moža Edija Debenjak 35.000; Marija Laljkova 50.000; Ladko Lalkov 20.000; Hörman 35.000; Marta Kocijan 5.000; Milena Lebanova 10.000; Dimini iz Padrič 100.000; N.N. 50.000; Ančka Kužinova v spomin Marije Grgič 20.000; Leticija Križmančič 50.000; N.N. 45.000; Anica Križmančič 50.000 lir.

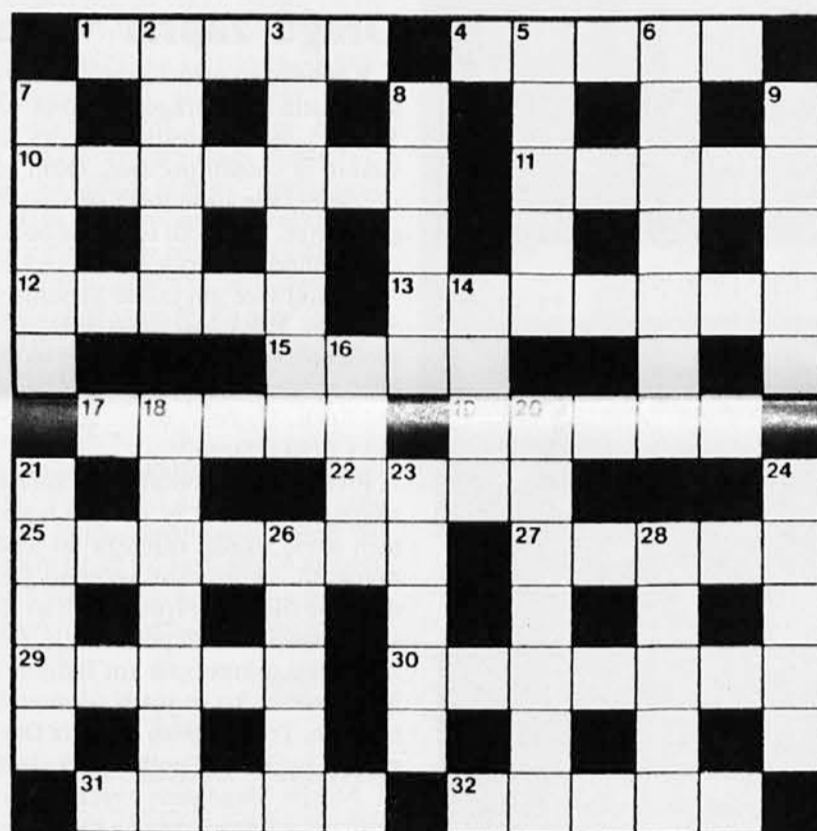
Za popravilo zvonov v Štandrežu: Nadja Zorn 50.000; Cargnel in družina 100.000; Marvin - Oblak 60.000; Družina A. Nanut 150.000; Jože Nanut 200.000; Družina Griggio 100.000; Franči Brajnik 50.000; N.N. 100.000; Mario Mucci 50.000; Marvin - Bortoli 100.000; Emilja Nanut 30.000; N.N. 100.000; Družina Puia 100.000; Družina Pavšič 200.000; Pepca Brani 50.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N.N. Rupa, v spomin na župnika Butkoviča ob njegovi zlati maši 50.000 lir.

Za kratek čas

BRANKO

MREŽASTA KRIŽANKA PO ANGLEŠKEM VZORCU

VODORAVNO: 1) Velika kamnita gmota, tudi ime Kulturnih društev iz Gropade in Gabrij; 4) žensko ime, znana skrbnica iz Svetega pisma, Lazarjeva in Magdalenina sestra; 10) vasica pri Trstu v bazovski fari; 11) francoska prestolnica z znanim Eifflovim stolpom; 12) del kolesarske dirke, časovno razdobje; 13) oznaka za zmerno podajanje, skladba ali stavek v tem tempu; 15) akropoliski tip mesta v notranji Istri; 17) reč, predmet; 19) vhod, vhodna vrata (nasprotje izstopa); 22) raznobarven poldrag kamen; 25) ime znane ameriške igralkice češkega rodu, Navratilove; 27) nasilen tat, gusar; 29) moderen živahen ples, izvira iz Amerike; tudi vrsta bombažne preje; 30) odlična živilska krma, rod metuljnic (štiriperesna...); 31) azijski bog svetlobe, tudi škofovska kapa; 32) duri; tudi dolina v Julijskih alpah pod Triglavom (...), Kot, Krma).

NAVPIČNO: 2) Fužinarsko naselje pod Jelovico na Gorenjskem; 3) izvir in gornji tek reke Kongo v Afriki (iz črk ULA in BAAL); 5) prvi madžarski knez okoli leta 900 po Kr. (iz posede PADAR); 6) vojno in trgovsko pristanišče ob Tarentskem zalivu v Južni Italiji; 7) vzor, ideal; 8) strežaj v uniformi, služabnik v livreji; 9) ekskurzija, obisk (posamezni ali skupinski); 14) reka, ki teče skozi Sankt Petersburg; 16) radioaktivni element (kem. znak U); 18) italijanski skladatelj in violinski virtuoz, rojen v Piranu (1692 - 1770); 20) slovenski pesnik in pisatelj (Josip 1831 - 1923, Dunajski sonetje); 21) pogrešek, stranpot; 23) slaven ameriški komik Olio (Oliver, 1892 - 1957); 24) zmagovalca športnega tekmovanja (najvišja stopnička); 26) nogometni klub iz Milana; 28) letalec; luški krmar, ki vodi ladje skozi nevarne plitvine.

REŠITEV MREŽASTE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1) SCOTT; 8) ARTRITIS; 9) JAKAC; 10) ARHANGEL; 11) KOMNA; 14) ICA; 16) CERKEV; 17) PRINCI; 18) OKO; 20) STRES; 24) KOMUNIKE; 25) PRIOR; 26) KLINOPIS; 27) AJVAR.

NAVPIČNO: 1) TALAR; 2) UTEHA; 3) HIMNA; 4) MIHEVC; 6) CHAMONIX; 7) TRAJNICA; 12) CENTURIJ; 13) SKLEROZA; 14) IVO; 15) APO; 19) KROGLIA; 21) MURNI; 22) LIPPI; 23) HESSE.

Za cerkev v Nabrežini: Ušaj 180.000; ob krstu Katerine K. 100.000; Santagati 170.000; S.M. 15.000; Šemec 10.000; Chiabatti 70.000; Štolfa 10.000; Caharija 20.000; Radovič 5.000; Okretič 5.000; Caharija 10.000; Alegretto 10.000; S. Caharija 50.000; Venier 20.000; Slavec 5.000; D.M. 35.000; Caharija 35.000; Metlikovec 5.000; Rožman 35.000; Ferfolja 5.000; Zennaro 85.000; Caharija M. 170.000 lir.

Za cerkev Sv. Ivana: namesto cvetja na grob pok. Justine Zorzut in Pepija Leban daruje Ana Gorjan 50.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: v spomin na bratranca Mirka Lutmana daruje Marija Tomsič vd. Batistič 50.000 lir.

Za mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela: v spomin na mamo Štefanijo daruje hči Anamarija 100.000 lir.

Za lačne po svetu: Anica Slokar daruje 100.000 lir ob peti obletnici smrti moža Milana.

Za Marijin dom v Rojanu: ob 41. obletnici smrti mame Marije Urbančič daruje hči 100.000 lir.

Za cerkev na Peči: družina Ivana Kovic iz Podgore v spomin na Jožka Boškin 50.000 lir.

Za cerkev v Gabrju: sestra Anica Boškin v spomin na brata Jožka 100.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: M.B., Trst 100.000; Marija Hrvatič, Ricmanje - v spomin na svoje pokojne 100.000; družina Korva, Trst - v spomin na pok. Valterja 50.000; Valerija Kuret, Ricmanje - ob poroki vnukinje Antonele 100.000; Fedora Jakac, Pulje - ob poroki hčerke Antonelle 50.000 lir.

Čestitke

Ob 90-letnici godbenega društva Prosek iskreno čestitamo za dolgoletno prizadevno delo, ki pripomore k ohranjanju narodne kulture, obenem pa voščimo še obilo uspehov v delovanju notraj naše skupnosti. Župniji iz Proseka in Kontovela ter skavtje in skavtinje 2. stega

Zahvala

Elvira Chiabai se poleg že podanih zahval za petje ob pogrebu pokojne mame iskreno zahvaljuje tudi prof. Lojzki Bratuževi za orgelsko spremljavo v stolni cerkvi in njemu zboru Marijine družbe za sodelovanje pri petju.

Sožalje

Športno združenje Soča, Mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela in Cerkevni svet Vrh-Gabrje izrekajo globoko sožalje najdražjim ob izgubi drage mame in none Malje Cotič-Černic.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija 55.000

Slovenija 55.000

inozemstvo 80.000

zračna pošta 100.000

Oglašni in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV